

MRAČNA LETA

Naj nam pisca knjige, ki v naslovu nosita zgornji dve besedi, ne zamerita, če smo si ju izposodili za to krajše razmišljanje. Pred nami je namreč nekaj dogodkov, zaradi katerih smemo po našem globokem prepričanju sklepati, da se vračamo ali morda da smo se že vrnili v mračna leta. Mislimo seveda na trenutno stanje naše slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini, torej v Italiji.

Prejšnji teden sta se znašla pred sodnim zborom v Pordenonu dva znana in ugledna beneška duhovnika, in sicer msgr. Marino Qualizza ter trčmunski župnik Božo Zuanella. Na sodno klop sta morala sesti zaradi svoje znane in zgodovinsko nadvse dragocene knjige *Mračna leta Benečije*, ki je izšla najprej v italijanskem jeziku pri založbi Dom v Čedadu in nato v slovenskem prevodu v Ljubljani. Zuanella je avtor omenjene knjige, Qualizza pa je zanj napisal spremno besedo. Obtožba govori o obrekovanju. Zanimivo in hkrati pomenljivo je, da je javni tožilec predlagal, naj se zadeva arhivira, češ da je obtožba brez podlage, a je sodnik za predhodne preiskave bil drugačnega mnenja in je sodni postopek začel svojo redno pot. Kdor je knjigo samo prelistal, je lahko brž ugotovil, da je avtor vse gradivo za svoja izvajanja našel v italijanskih arhivih, ki niso torej nobena skrivnost. Vse pisanje torej temelji na dejstvih, ki se ne morejo potvarjati, in je tudi prav, da niso šla v pozabo. Resnica bode, pravi pregovor, to pa nikakor ne more biti obrekovanje, torej kazniško dehanje. Bolj bo držalo nekaj drugega: ugledna beneška duhovnika so postavili na zatožno klop iz enega samega razloga: zaradi ustrahovanja. Zato po našem upravičeno pišemo o novih "mračnih" letih.

Drugi dogodek, ki vzbuja našo pozornost, je govor voditelja Nacionalnega zavezništva, državnega poslanca Finija v petek, 8. t.m., na trgu sv. Antona v Trstu. Imel je za potrebno priti v Trst in hujskati množico svojih političnih privržencev proti zakonski zaščiti osnovnih pravic slovenske narodne manjšine. To je atentat - je izjavil - na najbolj italijansko mesto, kar naj bi bil Trst. Drugih žalitev in laži ter obrekovanj na naš račun niti ne omenjamo, saj vemo, da redno sodijo v njegov besednjak. Če se spomnimo še na besede, ki jih je izustil koroški dezeln glavnik Haider ob obletnici koroškega plebiscita, je trditev o mračnih letih gotovo upravičena.

Tretji dogodek, ki nas prav tako mora skrbeti, je zadeva, ki se kuha v neposredni bližini Štandreža. Goriški občinski svet je namreč odobril spremembo urbanističnega načrta, po kateri bo naša slovenska skupnost v Štandrežu ob nadaljnjih šest hektarov zemlje in bo tudi drugače ogrožena v svoji narodnostni bitnosti. Naravnost sveta jeza nas je zgrabila, ko smo na televizijskem zaslonu videli, s kakšnim arogantnim nasmehom je pristojni občinski odbornik pogledal na "vržot", ki so mu ga v znak protesta položili na mizo trije slovenski občinski svetovalci. Odeti so bili v zelene majice, ki so na hrbtni strani imele napis "Štandrež". Vemo namreč, da je "vržot", to je ohrovt, tipični pridelek goriškega predmestja, kar je Štandrež bil in je še danes.

/ STRAN 2

DRAGO LEGIŠA

02 KOČLJIV POLOŽAJ V AVSTRIJI

»Nikoli ne bo mogoče dovolj priporočiti sodelovanja med ekonomisti in moralisti!«
(Francesco Vito)

Soočenje moderne ekonomike in krščanske socialne temelji ravno na tem sodelovanju, ki je bolj kot kdaj koli potrebno zdaj na prehodu v tretje tisočletje. (Dr. Egidij Vršaj)

03 Drago Legiša / intervju DAMJAN PAULIN

04 Danijel Devetak ALI POZNAŠ OČETA?

05 Jurij Paljk ZELO ZANIMIVI KNJIGI PRI OGNJIŠČU

06 Andrej Bratuž GALLUSOVI MOTETI IN MAŠE

07 Mara Petaros / intervju ANDRAŽ HAUPTMAN

08 Ivan Žerjal DEVIN-NABREŽINA: SSK IZ VEČINE

12 Jurij Paljk O ČEZMEJNI TELEVIZIJI

13 Iva Koršič OSTRŽEK V PDG

14 Damjan Hlede PRIHODNOST SAMOSTOJNIH POKLICEV

15 Igor Cotič ŠAHOVSKI TURNIR KRAS 99

PO OBJAVI DOSJEJA KGB

OBRAČUN S PRETEKLOSTJO POBOŽNA ŽELJA?

DRAGO LEGIŠA

Ko je že vse kazalo, da bo ta seznam vzela v pretres posebna parlamentarna komisija, ki jo je prvi predlagal bivši predsednik republike, dosmrtni senator Francesco Cossiga, je zaradi odločnega nasprotovanja Berlusconi-vega *Pola svoboščin*, to je celotne opozicije, predlog naposled padel v vodo. Opozicija je očitno prepričana, da lahko iz te zadeve na krajši ali daljši rok iztrže velike politične koristi. Sam Berlusconi je po objavi omenjenega seznama večkrat javno in samovšečno izjavil, da je vlada ministrskega predsednika D'Alema že politični mrtvak. V podkrepitev svojih izjavanj voditelj *Pola svoboščin* navaja predvsem dejstvo, da je v dosjeju, ki ga je pripravil bivši arhivar KGB Vasilij Mitrohin in ga prinesel s seboj ob svojem pobegu na Zahod, tudi ime poslanca Armando Cossutte, slednji pa je predsednik Stranke komunistične prenove, ki je članica sedanje vladne koalicije in torej zavzema pomembna mesta v vladi ministrskega predsednika D'Alema. Tako je npr. poslanec SKP Dilberto pravosodni minister. Berlusconi in njegovi politični zavezniki imajo pred očmi predvsem deželne volitve, ki bodo v prvi polovici prihodnjega leta, in skušajo poglobiti do zdaj bolj ali manj prikrite spore in razhajanja zlasti med Levimi demokrati, ki so nosilni steber sedanje levosredinske koalicije, in sredinskimi strankami ter stranicami; slednje pa so bistvene za obstoj D'Alemove vlade. V tem pogledu je bilo zelo zgovorno dolgo pismo, ki ga je senator Cossiga naslovil na predsednika vlade s predlogom, naj

Seznam agentov in vohunov, ki so v Italiji dolga leta delali za sovjetsko tajno službo KGB, je bil po dolgem in tudi nerazumljivem oklevanju končno objavljen in si ga lahko vsakdo ogleda.

se ustanovi parlamentarna preiskovalna komisija. Dosje Mitrohin naj bo priložnost, da se okrepi zavezništvo levica - sredina, pravi Cossiga, ki je po njegovem najtrdnejše jamstvo za boljše in zlasti varnejšo prihodnost Italije. Zanimivo je, da je Cossigovo pismo milanski dnevnik *Corriere della sera* objavil proti plačilu, kar se ne dogaja vsak dan!

Ta vplivni časnik pa je samo en dan po objavi Cossigovega pisma imel uvodnik, ki ga je napisal znani politolog Angelo Panebianco. Ta je naravnost rotill Leve demokrate, naj ne zamudijo priložnosti, ki jo prinaša tako rekoč na krožniku dosje Vasilija Mitrohina. Neodpušljivo napako bi Levi demokrati, kot glavni dediči KPI, zagrešili, če ne bi do kraja obračunali s svojo preteklostjo, ampak bi še dalje nihali med odstranjevanjem te preteklosti in fantazijskim opisovanjem svoje zgodovine. "Gre za pravljico o 'dobrih' komunistih - pravi Panebianco -, katerih delovanje so tajno, vendar s skupnimi močmi ovirali ameriški imperialisti in mafija. To je tudi bistvo znanе teorije o dvojni državi. Za Leve demokrate bi to bila usodna napaka, saj se je z omenjenim dosjejem spet izkazalo, da se preteklost maščuje in se vrača v časovnih presledkih z vsemi svojimi strupenimi bremenii."

Med skrivnostmi osrednjega arhiva KGB v Moskvi

Res je sicer, da se pri Levih demokratih nekateri zavedajo, da je stranka, katere preteklost ima pečat komunizma, obsojena, da ostane v vichah, da nima identitete in da je tudi njena sedanost kompromitirana. Zato se nekateri tudi zavzemajo, da bi se ta stranka slovesno in odločno distancirala od komunizma. Slednjega je treba namreč imeti za veliko napako in za tragedijo tega stoletja. Tako je med drugimi mislil poslanec Achille Occhetto, ko je pred desetimi leti ukinitel KPI, ki je bil tedaj njen glavni politični tajnik, in ustanovil Stranko demokratične levice (PDS).

Panebianco poudarja, da bi se morala Italija končno iznebiti nasprotja med komunisti in protikomunisti, a se boji, da se to ne bo zgodilo, vsaj dokler bodo Levi demokrati zavzemali dvoumna stališča do preteklosti.

Slednja je namreč pomenila spor med dvema političnima in vojaškima taboroma, ki pa sta hkrati popolnoma različno gledala na svet in si tudi popolnoma različno zamišljala organizacijo politike, ekonomije in kulture. Vsak tabor je "svobodno izbiral svoje bogove, za katere se je nameraval bojevati". Na koncu pa je zmaga pripadla Zahodu, ki se mu "poraženec sicer ze dolgo klanjajo, kar pa spremlja preveč pridržkov in preveč razlikovanj". "Osebnostno mislim - zaključuje Angelo Panebianco -, da antikomunizma ne bo več, ko se bomo vsi strinjali, da je bil proti svobodi ne le, kdor je bil na sovjetski strani, ampak tudi kdor je mislil, da je zasebna lastnina nekaj, kar je za katoličane podobno izvirnemu grehu. Ko se bo to zgodilo, ne bo noben dosje mogel spremeniti našega demokratičnega življenja."

SVET OKROG NAS

HAIDER NA POHODU

KOČLJIV POLOŽAJ PO VOLITVAH V AVSTRIJI

Avstrijska Svobodnjaška stranka (FPÖ) je le za pičlih 415 glasov postala po državnozbornih volitvah, ki so bile 3. oktobra, druga najmočnejša politična sila v Avstriji. Na prvo mesto se je uvrstila Socialdemokratska stranka (SPÖ), ki ima v novem parlamentu 65 poslancev, prav enako število poslancev pa imata Svobodnjaška stranka in Ljudska stranka (ÖVP), in sicer vsaka po 62 poslancev, Zeleni pa imajo 14 poslancev. V skladu s tradicijo je avstrijski zvezni predsednik Klestil poveril predsedniku Socialdemokratske stranke in dosedanjemu zveznemu kancelerju Klimi t.i. poizvedovalni mandat, kar za avstrijske razmere predstavlja novost. Njegova naloga je, da skuša ugotoviti, ali obstajajo možnosti za sestavo trdne vlade v novih političnih razmerah. V Avstriji velja nenapisano pravilo, da je predsednik vlade voditelj tiste stranke, ki je na volitvah prejela največ glasov. Avstrijska Ljudska stranka je po objavi zadnjih volilnih podatkov postala tretja politična sila in je zato sklenila preiti v opozicijo. Velike koalicije, to je zavezništva med Socialdemokrati in Ljudsko stranko torej ne bo več.

Svobodnjaška stranka, katere nesporni voditelj je Jörg Haider, ponuja svoje sodelovanje v novi avstrijski vladi, vendar imajo v tem pogledu velike pomisleke tako Socialdemokrati kot Ljudska stranka. "Bog ne daj, da bi Haider stopil v vladno koalicijo, saj bi v tem primeru prekinili odnose z Dunajem", je izjavil izraelski zunanji minister David Levy. Doktor Sonia Puntcscher Riekman, ki pri Akademiji za znanost na Dunaju vodi raziskovalno enoto za evropsko integracijo in je bila nekaj let tudi državna poslanka, je izjavila, da je Haider prej fašist kot nacist. Vsekakor drži, da v okviru Svobodnjaške stranke še vedno obstaja nacistična udarna pest, ki pa je usojena na izginotje predvsem iz generacijskih razlogov.

Avstrija je danes bogata dežela, kar je med drugim posledica dejstva, da sta imeli obe glavni stranki (SPÖ in ÖVP) do sedaj stalna in redna posvetovanja in so vsi glavni sklepi bili sprejeti soglasno. To je sicer obrodilo sadove zlasti v gromnem pogledu, a je tudi imelo za posledico paternalizem. Zlasti mladi volivci se ravnajo v politiki po pravilu, da sinovi ubijajo svoje očete in to je po mnenju ze-

omenjene Sonie Puntcscher Riekman, ki je po rodu iz Južnega Tirola, tista vzmet, ki navdušuje mlade Haiderjeve volivce. Natančna analiza volilnih izidov je pokazala, da veliko večino Haiderjevih volivcev predstavljajo delavci in pripadniki srednjih slojev. Vsi ti so občutljivi na Haiderjeve očitke, da je sedanja avstrijska oblast odločno premalo varovala svoje državljane pred nevarnostjo, ki jo predstavljajo tujci. Ksenofobija ali po slovensko odpor, morda celo sovražstvo do tujcev in vsega tujega je namreč ena glavnih značilnosti Haiderjeve političnega programa.

KRATKE

DEMOKRATI V VLADI?

Vse kaže, da bo v najkrajšem času prišlo do nekaterih globljih sprememb v sestavi sedanje italijanske vlade, ki jo vodi predsednik Massimo D'Alema. Demokrati, to je politična skupina, ki je nastala na pobudo bivšega predsednika vlade Prodi, bo po vsej verjetnosti s svojimi predstavniki odslej prisotna v vladi. Nekateri menijo, da bo senator Di Pietro po vsej verjetnosti prevzel notranje ministrstvo. Do sprememb v sestavi vlade naj bi prišlo po odobritvi finančnega zakona.

RUSI PRED GROZIM

Ruske vojaške enote so prodrle že do samega predmestja čečenske prestolnice in jo dejansko že oblegajo. Gre za mesto Grozni, ki naj bi ga Čečeni bili pripravljeni braniti za vsako ceno.

TUDJMANOVE IZJAVE

Hrvaški predsednik Franjo Tuđman je na tiskovni konferenci v Zagrebu med drugim izjavil, da Hrvaška ne bo izročila svojih generalov mednarodnemu sodišču v Haagu. O Sloveniji je tudi dejal, da je Piranski zaliv "hrvaško morje", s čimer je jasno povedal, da se njegova država o tem ne bo pogovarjala s Slovenijo.

S. T. STRANI

MRAČNA LETA

Ta dogodek zelo zgovorno dokazuje, da neposredno prizadeto prebivalstvo v naših razmerah ne pomeni prav nič. Lep primer demokracije!

Četrti dogodek zadeva stanje v devinsko-nabrezinski občini. Ta občina je sicer ves čas po drugi svetovni vojni na prepihu, saj preko njenega ozemlja vodi pot v "najbolj italijansko mesto", kakršen naj bi bil Trst, vendar smo zdaj, kot vse kaže, do-

segli dno. Zgodilo se je, da politična organizacija, ki dejansko predstavlja veliko večino avtohtonega slovenskega prebivalstva, za sedanjega župana, ki je po rodu iz Istre in ki niti nima bivališča v občini, ne pomeni prav nič, da torej z njo lahko ravnata kot svinja z mehkom.

Naj prizadeti gospodič ve, da utegne prav to prebivalstvo prej ali slej s Ciceronom na ves glas zakričati: "Quousque tandem..." (Do kdaj, vendar).

Vsekakor je gradiva dovolj, da lahko govorimo o novih mračnih letih.

NOVA KNJIGA DR. EGIDIJA VRŠAJA

JUBILEJ 2000

Jubilej 2000 je naslov nove knjige časnika in odličnega poznavalca ekonomskih ved dr. Egidija Vršaja (na sliki ob platnici knjige), ki jo je te dni poslalo na slovenski knjižni trg koprsko Ognjišče. Podnaslovi knjige so *Moderna ekonomika, Krščanska sociala in Narodne manjšine*. Ti trije obsežni sklopi so tudi srž zadnjega dela dr. Vršaja, ki se je doslej že izkazal z nizom strokovnih knjig pri uglednih italijanskih specialističnih založbah.

Uvod k novi knjigi dr. Vršaja je napisal nekdanji slovenski metropolit in ljubljanski nadškof ter dr. Vršajev sošolec dr. Alojzij Šuštar, ki je med drugim v svoje tehtno in poglobljeno besedilo zapisal tudi te besede: "Nekoliko sem se vedno zanimal tudi za socialna vprašanja in prebral marsikatero delo. Toda tako temeljite, izčrpne, pregledne in jasne predstavitve nisem nikjer našel. Slovenci moramo biti zares ponosni, veseli in hvaležni, da je to delo napisal Slovenec, izreden strokovnjak na tem področju. Iz srca mu čestitam. Prepričan sem, da bo delo našlo veliko hvaleznih bralcev. Knjigi dr. Egidija Vršaja zelim veliko uspeha v slovenski javnosti."

To seveda knjigi in dr. Egidiju Vršaju želimo tudi mi, ker se je moral za zajetno delo zares potruditi, o čemer nam priča dolga bibliografija, katero avtor objavlja na koncu svoje več kot tristo strani debele knjige. Avtor je uvodu h knjigi dal tudi moto, in sicer misel Francesca Vita:

"Nikoli ne bo mogoče dovolj priporočiti sodelovanja med ekonomisti in moralisti!" Dr. Vršaj je namreč prepričan, da se mora prav danes vsak človek in zato tudi, če ne ravno predvsem, kristjan spoznati na osnove moderne ekonomike in visoke finance, a obenem imeti pred očmi tudi socialna vprašanja.

Knjiga ima poleg uvoda šest delov, in sicer prvega, ki nosi naslov *Tretje tisočletje*, v katerem avtor piše o jubileju 2000, o krščanski socialni zadnjih sto let ter o moder-

ni ekonomiki zadnjih dvesto let. Drugi del knjige je posvečen v celoti moderni ekonomiki, kjer avtor v vsem razumljivem jeziku piše o pravni in ekonomski znanosti, o investicijah in gospodarskem razvoju ter o inflaciji in stabilizaciji. Tretje poglavje knjige ima naslov *Evropska unija in Slovenija* in v njem dr. Vršaj piše o Evropski uniji in evru, pa tudi o pridružitvenih procesih srednje in vzhodne Evrope Evropski uniji ter o tem, kako Slovenija vstopa v Evropo.

Četrto poglavje je v celoti posvečeno papeškimi socialnim okrožnicam, medtem ko je peto poglavje posvečeno škofovskim dokumentom petih celin, in tu obravnava dokument škofov iz ZDA, ki nosi naslov *Gospodarska pravičnost za vse*, in dokumente škofov iz Latinske Amerike, Afrike, Azije, Avstralije in Oceanije ter Evrope. Zadnje poglavje knjige nosi zgovoren naslov *Narodno manjšine*; tega je avtor razdelil na tri dele: *Mednarodno pravo, Država, Cerkev*.

H knjigi *Jubilej 2000*, ki bo pri nas prvič predstavljena v Prosvetnem domu Tabor na Opčinah 18. novembra, se bomo seveda še vrnili, ker je zaradi svoje izjemne aktualnosti branje, ki bo gotovo vzbudilo veliko odmevov. V uvodu je dr. Vršaj zapisal, da mora na prehodu v tretje tisočletje priti nujno do sodelovanja med moderno ekonomiko in krščansko socialo. Že ta misel je vredna globljega razmisleka.

JUP

POVEJMO NAGLAS

JANEZ POVŠE

PREDSTAVA OPERETE IN NJENI POMEMBNI VIDIKI

Predstava Hmeljske princeze, ki jo je ob svoji 40-letnici pripravila Zveza slovenske katoliške prosvete kljub objavljenim odzivom zasluži še dodatno pozornost. Res je, da premoremo celo vrsto zanimivih in bogatih kulturnih dogodkov z najrazličnejših področij, toda uprizaritev navedene operete presega običajno delovanje in to zaradi več razlogov. V prvi vrsti gre za pravi organizacijski podvig, ki mu je uspelo stremeti toliko izvajalcev in sodelavcev predstave. Več kot umestno je, da se od časa do časa lotimo tako zahtevne naloge, saj nam njena izvedba potrjuje občutek, kaj vse zmoredemo in do kod lahko sežejo dometi našega organizacijskega in kulturnega dela. Na drugem mestu velja poudariti podatek, da je pri uresničitvi predstave sodelovalo toliko naših skupin in posameznikov. Kot ima vsaka od soudeležencev skupin dovolj svojih siceršnjih obveznosti, tako je skupno ustvarjanje enega samega načrta poseben dogodek, ki krepi občutek za medsebojno povezanost v doseganju istega cilja. Takšna strnitev je v današnjih časih, ki praviloma drobijo naše energije in nas osamljajo v ozke skupine, več kot dragocena.

Predstava operete je nadalje uspešno in smotno povezala žlahtno ljubiteljsko dejavnost s poklicno umetniško izvedenostjo. V

kolikor in kadar se omenjena povezava dogaja, pride do zares dobrih rezultatov, kjer se pristrčnost izvedbe spoji s potrebno strokovnostjo in narobe, pri čemer imamo v mislih sovplivanje obeh osrednjih ustvarjalcev, režiserja in dirigenta v odnosu do igralcev, pevcev oziroma glasbenikov. Na ta način so igralci naših igralskih skupin, pevci in solisti naših zborov ter naši glasbeniki skupaj z gosti ustvarili pristno, prijetno in gledališko čisto predstavo, v kateri so vsi sodelujoči polno in celovito zaživi. Poleg tega so osrednji organizatorji in ustvarjalci predstave smotno pritegnili k sodelovanju vse tiste strokovne službe, posebej še iz Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici, ki so pripomogle, da je bila tudi tehnično-odrska stran uprizaritve na zares lepi ravni. Vedeti moramo namreč, da je prav tehnično-odrska izvedba bistven pogoj, da predstava zares učinkovito in barvito zaživi. Posebno dragocen dosežek predstave je seveda in ne nazadnje v nadvse zadovoljnjem občinstvu, zato je edino, kar je mogoče obžalovati dejstvo, da zaradi objektivnih razlogov Hmeljska princeza po vsej verjetnosti ne bo doživela toliko ponovitev, kolikor je sicer povpraševanja bodisi na tej bodisi na drugi strani meje.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL 0481 533177
FAX 0481 536978
E-MAIL noviglas@tmedia.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL 040 365473
FAX 040 775419
E-MAIL nglas@tin.it

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA
IZDAJATEL: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5
TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA
NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI
IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC
LETNA NAROČNINA: ITALIJA in SLOVENIJA 70.000,
INOZEMSTVO 110.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 140.000 LIR
POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493
CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

INTERVJU / DAMJAN PAULIN

V VRTINCU KULTURE IN JAVNE UPRAVE

DRAGO LEGIŠA

Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP) na Goriškem obhaja letos 40-letnico. Gre gotovo za pomemben mejnik v kulturno-prosvetnem delovanju celotne slovenske narodnostne skupnosti na Goriškem. Predsednik ZSKP je že več let dr. Damjan Paulin, ki je že od mladih let aktiven kulturno-prosvetni delavec in je bil tudi nekaj mandатов občinski svetovalec ter odbornik goriške občine. Po poklicu je agronom in je pred dvema letoma šel v pokoj. Že več let je tudi predsednik zadruga Goriška Mohorjeva, ki izdaja tudi naš časnik. Z njim je potekal tale pogovor.

S kakšnimi občutki obhajaš pomembno obletnico ZSKP?

Z lepimi občutki in s prepričanjem, da je Zveza slovenske katoliške prosvete v 40 letih opravila pomembno poslanstvo v korist celotne naše skupnosti. Že samo dejstvo, da je danes v Zvezi vključenih enajst društev in organizacij, medtem ko so bile ob ustanovitvi tri, je očiten dokaz, da je organizacija v letih okrepila svojo prisotnost na goriškem ozemlju in utrdila vlogo povezovanja med društvi. Naša društva zelo uspešno opravljajo vlogo narodnega in kulturnega buditelja naše skupnosti. Naj jih samo naštejemo: Jadro iz Ronk, Hrast iz Doberdoba, Rupa-Peč, Štandrež, Mirko Filej iz Gorice, zbor Lojze Bratuž in Mirko Filej tudi iz Gorice, Radio Glas, Podgora, Sabotin iz Št. mavra in Sedej iz Števerjana. Vsa društva imajo lastno razvejano dejavnost in sodelujejo tudi na skupnih pobudah Zveze. In ravno s skupnimi močmi je naša organizacija izvedla že več odmevnih pobud. Zadnja je opereta *Hmeljska princesa* Radovana Gobca, ki je požlahtnila jesenski program v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

Če je naša Zveza učinkovito opravila zaupano ji nalogo, gre predvsem zasluga številnim članom društev, ki z navdušenjem in strokovnostjo odločilno prispevajo, da je naša slovenska pesem prisotna po naših vaseh in v mestu Gorici.

Mišliš, da se organizacija prilagaja časom, ki se spreminjajo, in kako?

Izjemna udeležba in navdušenje publike pri *Hmeljski princesi* je naj-otipljivejši dokaz, da naše pobude vzbujajo veliko zanimanja in so torej prilagojene sedanjemu času in današnjim potrebam. Dokler bodo naša društva in tudi Zveza skrbela, da se bodo predstavljala s lastnimi produkcijami na zborovskem, glasbenem, gledališkem in drugih področjih, je to pravi znak povezanosti s stvarnostjo, v kateri društva živijo. Samo organizacijsko delo in gostovanja drugih skupin so premalo. Pomembnejše so izmenjave med društvi, ki gojijo podobne dejavnosti.

Česa še najbolj pogrešaš pri sedanjem delovanju?

Zdi se mi, da je največji problem pomanjkanje ljudi, predvsem mladih, ki bi bili pripravljeni prevzeti odgovorna mesta v društvih in pri sami Zvezi. Velikokrat se dogaja, da za sodelovanje v zborih, dramskih skupinah in pri organizaciji prireditvev ni posebnih težav. Večina članov je namreč pripravljena na delo

in trud, otepa pa se prevzemanja predsedniških mest v organizaciji. To je sicer tudi razumljivo, saj zahtevajo taka mesta vedno večje birokratske formalnosti od strani javnih uprav, s katerimi imajo opravka za razne prošnje. Treba je veliko znanja in tudi časa, saj se zakonodaja stalno spreminja.

Kako je s pomladkom, brez katerega ni prihodnosti?

Število otrok, ki obiskujejo slovenske vrte in šole vseh stopenj, se je v zadnjih dvajsetih letih zmanjšalo za skoraj polovico. Tak padec se pozna predvsem pri otroških zborih, ki so manj številni kot pred leti. Pri nekaterih odraslih zborih pa se število pevcev celo večja. Kljub demografskemu padcu je naša skupnost še dovolj številna, da bi lahko prispevala za kulturno delo veliko več ljudi, kot jih sicer prispeva danes. Večina se raje ukvarja z donosnejšimi posli ali se predaja udobnejšemu brezdelju. To je seveda za našo skupnost pogubno.

Kateri so po tvojem dejavniki, ki so najtrdnješe jamstvo za nadaljnje uspešno delovanje ZSKP na Goriškem?

Veselite se do dela in zavest, da delamo za skupno dobro. Goriška ima bogato kulturno tradicijo in to je temelj tudi za nove generacije. Da bo naše delo dolgoročno in učinkovito, se ga je treba lotiti resno in ga sistematično gojiti. Do rezultatov prideva samo vztrajnost in dolgoročnost pri načrtovanju in izvajanju. Enkratne pobude ne rodijo vidnejših sadov. Seveda sta pri vsem tem potrebna strokovnost in znanje. Naše skupine so uspešne, ker jih vodi jo sposobni in navdušeni ljudje.

Kot sem omenil, si bil dolga leta "občinski mož" v Gorici, zdaj pa si predsednik Konzulte za slovensko narodno skupnost v mestu. S katerimi problemi se Konzulta trenutno ukvarja?

Konzulta za probleme mestne etnične manjšine, kot se danes imenuje, bo - upajmo - kmalu spremenila ime v Konzulto za vprašanja slovenske narodne skupnosti v goriški občini. Novo ime je odbor Konzulte že odobril. Poleg imena Konzulta predlaga občinski upravi še druge spremembe pravilnika v smislu večje samostojnosti in učinkovitosti. Konzulta je pomožni organ občinske uprave in je posvetovalnega značaja. Posreduje upravi mnenja glede splošnih vprašanj kulturnega, družbenega in gospodar-

skega značaja, ki se tičejo dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti in jo opozarjajo na dogodke, pri katerih bi skupnost lahko utrpela škodo. Uspešnost Konzulte je seveda odvisna od resnosti dela, najbolj pa je odvisno od poslušanja občinske uprave za njene predloge. In ravno pri tem se zatika, saj goriška občina ne kaže nobene volje pri upoštevanju predlogov Konzulte. Zadnji primer je dovolj očiten, saj Konzulta ni prejela nobenega odgovora na predloge, ki jih je izdelala glede revizije splošnega urbanističnega načrta mesta Gorice. Nekatere spremembe krepko posegajo v slovensko ozemlje in krepijo pritisk na slovenske predele goriške občine, predvsem na jugu mesta v Štandrežu. Konzulta se je več let stalno soočala s šolsko problematiko predvsem glede šolskih poslopjij in še danes občina ni rešila vprašanja prostorov za nižjo sredno šolo Ivan Trinko. Konzulta je večkrat posegla tudi glede toponomastike in poimenovanja goriških ulic. Sploh pa si prizadeva, da bi občinska uprava enakovredno obravnavala slovensko skupnost in njene kulturne ter druge dejavnosti. Ker se bližamo 1000-letnici prve omembe Gorice, je Konzulta predlagala občini, naj podpre izdajo foto-publikacije o slovenski prisotnosti v mestu skozi stoletja.

Kot rojaku iz Štandreža ti je gotovo pri srcu načrtovani poseg občinske uprave v kakih šest hektarov štandreške zemlje. Kako uprava sploh opravičuje svoje početje, ko je pred vrati vstop Slovenije v EZ in bodo sedanje velike obmejne strukture v neposredni bližini Štandreža dejansko odveč?

Najbolj žalostno je to, da goriški upravitelji ne razmišljajo in ne načrtujejo na podlagi sedanjih potreb, še manj pa na podlagi onih, ki se bodo pojavile, ko bo Slovenija vstopila v EZ. Trmasto vztrajajo pri načrtih in programih, ki so jih izdelali pred dvajsetimi leti, ko je bila mednarodna in meddržavna situacija popolnoma drugačna. Stalno izgovarjanje, da je treba razpoložljiva finančna sredstva na vsak način izkoristiti, jasno dokazuje, da niso pripravljeni se soočiti z novo stvarnostjo. Pri tem ne igrata nobene vloge učinkovitost posegov in smotrna uporaba javnih sredstev. Če bi samo pogledali, kako se uporabljajo in kako so zasedene že obstoječe strukture v industrijski coni in v obmejnih infrastrukturah, bi ugotovili, da niso potrebna razlaščanja novih površin slovenske zemlje in slovenskih zaselkov. Obstoječi objekti so pretežno namenjeni dejavnostim, ki nimajo veliko opraviti s prometom med vzhodom in zahodom.

Kakšni so odnosi med Konzulto in sedanjim občinskim odborom, ki ga vodi župan Valenti?

Goriška občinska uprava ima Konzulto za nadležno zadevo, ki jo mora prenašati, ker je pač predvidena v občinskem statutu. Na umestitveni seji pred nekaj meseci sta sicer goriški župan in pristojni odbornik zagotavljala največjo razpoložljivost in sodelovanje. Nekaj mesečna izkušnja pa tega ne potrjuje, nasprotno.

Bi kaj povedal o zadrugi Goriška Mohorjeva in njenih načrtih?

Goriška Mohorjeva zadruga je nastala pred štirimi leti, da bi usklajevala dejavnosti na področju založništva in dala organizacijsko ter finančno osnovo Goriški Mohorjevi družbi, ki se že od začetka stoletja uspešno ukvarja z izdajo slovenskih knjig. V teh nekaj letih je dosegla lepe uspehe. Izdaja tednik *Novi glas*, ki je nastal leta 1996 z združitvijo tednikov *Katoliški glas* in *Novi list*. To predstavlja za zadrugo največjo odgovornost in veliko finančno obremenitev. To pa se bogato obrestuje, saj je *Novi glas* eno najbolj branih in upoštevanih glasil v deželni zamejski prostor. Zadruga izdaja tudi mladinsko revijo *Pastirček*, ki je najbolj razširjena otroška revija. *Pastirček* tudi redno izdaja publikacije, ki so namenjene naši mladini.

Kakšna bo letos Mohorjeva bera?

Knjižna bera predvideva od osem do deset naslovov letno, polovico v knjižni zbirki Goriške Mohorjeve družbe. O uspešnosti knjižnih izdaj pričajo tudi številni ponatisi. Letos so ponovno izšle tri knjige: *Stati in obstati* Otmarja Črnilogarja, slovnica Antona Kacina in *Pomagajmo si sami* Nade Pertot. V sodelovanju s tržaško založbo Lint bo v kratkem izšel prevod obsežne publikacije o Sloveniji. Evropska skupnost bo pa sofinancirala dvojezično knjigo o likovni ustvarjalnosti na Goriškem.

Ker si tudi sam raziskovalec naše zgodovine in si v tej zvezi že izdal nekaj publikacij, bi lahko zaupal, kaj je trenutno predmet tvojega zanimanja?

Lansko leto je Prosvetno društvo Štandrež izdalo publikacijo o štandreški preteklosti v obdobju 1927-1947. To raziskavo sedaj nadaljujem in upam, da bo prihodnje leto izšla knjiga o Štandrežu, ki obravnava obdobje od leta 1947 do leta 2000. Rad bi tudi kaj napisal o zgodovinskem zaselku Jeremitišče, ki bi ga goriška občina rada uničila.

Kaj bi ob 40-letnici ZSKP še posebej hotel povedati našim bralcem in slovenski javnosti na splošno?

Slovenska pesem in beseda sta bodrili slovensko ljudstvo tudi v težjih časih, kot so današnji. Če bomo odporni in vztrajni, bo ta še glasno odmevala ne samo v zaprtih prostorih, ampak tudi v širši javnosti. Verjetno bomo dobili zaščitni zakon, ki pa ne bo tak, kakršnega si želimo in ki nam ne bo veliko pomagal, če si sami ne bomo zavihali rokavov.

VIDEZ IN RESNICA O VLOGI MEŠANE ITALIJANSKO-SLOVENSKE ZGODOVINSKE KOMISIJE

Dne 10.9.1999 je g. Franco Juri, sekretar v MZZ, izjavil na slovenskem radiu (program A), da Italija v okviru dvostranskih dogovorov podpira delo mešane zgodovinske komisije z namenom, da se osvetli resnica in presežejo travme polpretekle zgodovine. O navedenih namenih Italije bi si dovolil resno podvomiti. Prof. dr. Jože Pirjevec je namreč že na začetku leta zapisal v *Primorskem dnevniku* (28.1.1999), da je mešana zgodovinska komisija "že davno zaključila s svojim delom" in dosegla kompromis okrog teksta, iz katerega izhaja, da so bili v zadnjih 150 letih "Slovenci pogosteje žrtev italijanskega nasilja kot pa povzročitelji krivic". Zaključki komisije pa naj bi po Pirjevčevem mnenju "ne bili po godu marsikomu v Trstu in Rimu" ter bi se naj tako komisija "izgubila v peščenkah boleznij, odstopov, odlašanj, tako tipičnih za italijansko politično prakso". Kar vse naj bi dajalo slutiti, "da sklepnega poročila ne bomo nikoli brali" in s tem tudi zapravili dragoceno priložnost za spravo. Italija se namreč po mnenju prof. Pirjevca "ni pripravljena in zmožna soočiti s svojo preteklostjo, ker po vojni ni opravila tistega katarzičnega procesa, ki ga je opravila Nemčija".

Glede na to, da velja prof. Pirjevec za obveščene človeka in da nisem zasledil nobenega uradnega preklica njegove izjave, lahko predpostavim, da je verodostojna. In ob tej diametralno nasprotni oceni italijanske zavzetosti za osvetlitev resnice in preseganje travm polpretekle zgodovine se sprašujem, ali Juri ve, kaj se dogaja s komisijo in njenim poročilom, ali pa to ve in nam spet sadi rožice. Če dogajanje res ne pozna, v kar dvomim, potem bi sploh ne smel biti tam, kjer je. Če pa jih pozna, potem bi pričakoval od njega v javnih nastopih malo več resničnosti in s tem tudi malo več spoštovanja do javnosti in samega sebe.

MILAN GREGORIČ

NOVI KNJIGI PRI ZALOŽBI OGNJIŠČE

VPOGLED V ZGODOVINO KRŠČANSTVA IN SLOMŠKOVI NASVETI ZA ZDRAVJE

Predstavitve v Ljubljani. Z leve: Tino Mamič, urednik Ognjišč a Franc Bole in dr. Anton Prijatelj

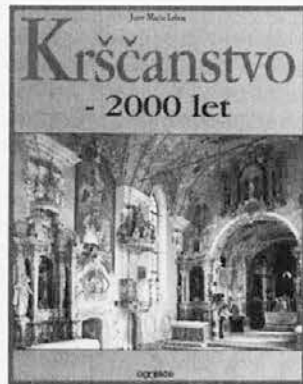
Dve novi in izjemno zanimivi knjigi pri Ognjišču, tako bi lahko napovedali knjigi, ki so ju minuli teden predstavili na dobro obiskani tiskovni konferenci v Ljubljani.

Prva in že zaradi bogatih ilustracij in zajetosti ter dimenzij gotovo privlačnejša nosi naslov *Krščanstvo - 2000 let*, drugo pa je napisal znani primorski zdravnik in izjemen poznavalec človeške duše in medicine dela dr. Anton Prijatelj; ta nosi naslov *Bog daj zdravje* in podnaslov *Slomšek - zdravstveni vzgojitelj*.

KRŠČANSTVO - 2000 LET
Ognjišče je dve leti pripravljalo knjigo *Krščanstvo - 2000 let*; vodja zahtevnega projekta je bil časnikar in urednik pri Ognjišču Tino Mamič. Gre namreč za prevod znane knjige, ki je najprej izšla pri italijanski založbi Jaca Book iz Milana; tudi slovenska izdaja je bila tiskana v Italiji in je izdana kot del mednarodne izdaje omenjene knjige v druge jezike. Do sedaj je bila knjiga prevedena že v deset jezikov in prav je, da so se pri Ognjišču odločili za njeno izdajo, saj gre dejansko za priložnik o krščanstvu, ki ga lahko prebere vsak bralec, tako vernik kot nevernik in tako izobraženec kot tudi manj študirani človek. Knjiga nosi v italijanskem originalu naslov *Atlante Storico del Cristianesimo*, torej *Zgodovinski atlas krščanstva*; idejo zanjo je pri založbi Jaca Book imel Andrea Duè, medtem ko jo je napisal

univerzitetni profesor Juan Maria Laboa, ki predava zgodovino Cerkev na univerzi v Madridu in je avtor številnih sorodnih del. V slovenščino je knjigo prevedel Matej Leskovač, dopolnil pa Tino Mamič, ki je po izobrazbi prof. zgodovine in je zato v knjigo nevsiljivo vključil vse pomembne dogodke, ki so se v zvezi s slovensko Cerkvijo zvrstili v dveh tisočletjih. Tako bo knjiga bralcu bližja, ker pripoveduje tudi o slovenski Cerkvii in njeni zgodovini, bralca nagovarja tudi s pripovedjo o zaveznanosti slovenskega človeka slovenski Cerkvii. Bogato ilustrirano knjigo zaključuje kronološki pregled najpomembnejših dogodkov v Cerkvii. Tino Mamič je dodal podatke, ki so bistvenega pomena za boljše poznavanje slovenske Cerkvie. Da bi bila slovenščina dostojna zahtevnemu projektu knjige, je knjigo lektoriral in krasneje še enkrat pregledal tik pred izidom prof. Janez Zupet z vipavske Škofijske gimnazije, ki je odlični prevajalec, saj je prejel Sovretovo nagrado (največje slovensko priznanje za prevajalce) za Pascalove *Misli*. Naslovnico slovenske izdaje knjige *Krščanstvo - 2000 let* je oblikoval Marko Čuk, medtem ko je slovensko izdajo knjige grafično uredil Benjamin Pezdirc. Kot zanimivost povejmo še to, da je že v originalu knjige omejen eden prvih svetovnih misijonarjev Odorik iz Pordenona,

ki je bil slovenskega rodu, in pa seveda slavni Ignacij Knoblehar, prav tako misijonar, ki ga žal na Slovenskem še sedaj odkrivajo, v Italiji pa je o njem veliko pisal prof. Romanato, s katerim smo pred časom prav o Knobleharju v Novem glasu tudi imeli intervju. Skratka, gre za knjigo, ki je pregledna in lahko berljiva, ima veliko podatkov in dosti barvnih in črno-belih fotografij, ki jo delajo samo še privlačnejšo.

BOG DAJ ZDRAVJE!

Dr. Anton Prijatelj je zdravnik iz bližnje Nove Gorice, je docent na Medicinski fakulteti v Ljubljani in primarij. Tudi nam je poznan s svojimi zapisi o medicini dela, veliko pa tudi predava, piše zdravstvene nasvete v časopise in objavlja življenjepise znanih slovenskih, predvsem pa primorskih zdravnikov. Do sedaj je izdal že dve knjigi, in sicer *Kam in kako na dopust* in izjemno dober priložnik *Pijem, torej sem?*. Za Ognjišče je dr. Anton Prijatelj napisal knjigo *Bog daj zdravje*, ki nosi podnaslov *Anton Martin Slomšek - zdravstveni vzgojitelj*. Knjigi je na zavihek napisal spremeno besedo prof. Marjan Smolik, ki je prijatelj in gimnazijski sošolec dr. Antona Prijatelja. V svojem zapisu pravi prof. Smolik, da že dr. Prijatelj opozarja na to, da so nekateri zdravstveni nasveti blaženega Slomška danes zastareli, a je še veliko takih, ki se jih da še danes koristno uporabiti. V uvodu avtor sam

pove, kako se je bil srečal s Slomškom v osnovni šoli, ki jo je obiskoval pred drugo svetovno vojno. Po drugi svetovni vojni "njegovga imena ni bilo več zaslediti v učnih programih", kot pravi avtor, ki pa je le imel srečo in velike profesorje slovenščine: Bogomila Faturja, Franceta Tomšiča, Mirka Rupla in Lina Legiša - le-ti so mu vedno citirali Slomška in učence nagovarjali, naj spoznajo življenje in delo tega velikega slovenskega moža, ki je pred kratkim postal blažen. Dr. Prijatelj pravi, da mu je bilo srečevanje s Slomškom vedno v veliko veselje; na tiskovni konferenci v Ljubljani je dr. Prijatelj dejal, da je izredno vesel, da se je lahko poklonil velikemu Slovincu. Kot zdravnik pa se je začel zanimati predvsem za tista manj znana dela, v katerih je Slomšek dajal zdravniške nasvete; zato je pregledal vsa Slomškova zbrana dela, "ki jih je natančno in vestno zbral v šestih knjigah zupnik Mihael Lendovšek (1844-1920)". Dr. Prijatelj tudi pravi, "da je Slomšek vedno in povsod izkoristil priložnost, da je preprosti narod učil koristnih stvari, ki v veliki večini veljajo še danes, predvsem pa svaril pred "pitjem zganih piščali". Dr. Prijatelj je v knjigi zbral skoraj vse, kar je koristnega o zdravstvu in zdravem življenju napisal Slomšek, in s tem opravil veliko delo, saj je prebral vse Slomškove knjige in zapise, za kar mu je potrebno iskreno čestitati.

Za pokušino vam, dragi bralci, dajemo nekaj odlomkov teh Slomškovih nasvetov, ki so neverjetno živahno napisani, veljajo pa gotovo še danes! Takole pravi Anton Martin Slomšek: "Povarjav se, da se ti bolezen ne zajde. Odhenjaj teško delati. Nekteri drugje ne vè, kakor bo že boljše; pa je rado le hujše."

"Po malem jej ino pij, alj rajši nič, dokler boleznì ne spoznaš. Lahì si s terdim postom naraj pomagajo, ako še ni zamujeno. Vodo pij, in če je dobra, se boš ozdravil, ako ni kake posebne boleznì."

"Ne jemli zdravil od vsake babe, konjskih vraštav že celo ne: popra na žganji, mišence ali kaj takega. Če ni tako zdravilo za to bolezen, ali pa take hude reči le za čern noht preveč, umerješ."

JUP

SVETNIK TEDNA

21. OKTOBER

SILVESTER ČUK

URŠULA, DEVICA IN MUČENKA

Nobena svetniška zgodba ni tako skrivnostna kakor zgodba o devici in mučenki Uršuli z njenimi enajst tisoč tovarišicami. Legenda izvira iz desetega stoletja, ima pa nedvomno zgodovinsko jedro: gre za skupino devic, ki so umrle kot mučenke, najbrž v času Dioklecijanovega preganjanja kristjanov (na začetku 4. stoletja) in so bile v sedanjem Kölnu žrtve svojega krščanskega prepričanja ali devišta, morda tudi obojega.

Zgodovinarji so skušali že na mnoge načine posvetiti v zgodovinsko temo okrog svete Uršule. Nekateri domnevajo, da so bile te mučenke sestre, neveste in hčere vojakov tebajske legije, ki jih je dal na ozemlju sedanje Švice umoriti Dioklecijanov souvladar Maksimijan. Ali je morebiti bližja resnica kronika, ki poroča, da je bila Uršula prednica nekega samostana pri Kölnu in se je ob času preseljevanja ljudstev s svojimi redovnicami zatekla za obzidje Kölna in je ob padcu mesta šla raje v smrt kakor v sramoto? Po pripovedovanju v Zlati legendi Jakoba de Voragine je bila Uršula baje hči britanskega kralja. Zasnubil jo je neki anglosaški kraljevič. Dobil bi jo, ko bi se pokristjanil in počakal tri leta, da Uršula s tovarišicami poroma v Rim. Uršula se res odpravi z 11.000 tovarišicami na pot, ko pa se vračajo, jih pred Kölnom napadejo

in pomore Huni. Hunski kralj hoče Uršulo za ženo; ker ga ne mara, jo sam ustrelji. Odmeve te legende najdemo v ljudskih pesmih, ki so v visokem srednjem veku nastale na naših tleh. Število enajst tisoč Uršulinih tovarišic je seveda pretirano. Vsekakor gre tu za nepravilno branje okrajšave XI. M. V. (11 Martyres Virgines - enajst mučenk devic), ki so jo nekateri razlagali 11 milia (tisoč - M je namreč rimsko število za tisoč). To bajno število je bilo ljudski domišljiji seveda takoj všeč. Veliko število je mogoče pripisati tudi srednjeveškemu pretiranju.

Sveta Uršula je danes zavetnica ženskih vzgojnih zavodov, kajti sv. Angela Merici, ki je leta 1535 ustanovila redovno družbo, ki ji je bil namen vzgoja deklet, je za zaščitnico te svoje ustanove izbrala sveto Uršulo, zato se članice te družbe imenujejo uršulinke. Na Slovenskem so se uršulinke naselile najprej v Gorici (1672), od tam so prišle leta 1702 v Ljubljano. Njihov samostan je ob cerkvi svete Trojice na Kongresnem trgu. Tam so pred vojno imele odlično gimnazijo. Delovale so tudi v Škofji Loki in v Mekinjah pri Kamniku. Danes imajo uršulinke svoje postojanke v Ljubljani, Mekinjah, pri Svetem Duhu pri Škofji Loki ter v Izoli.

Sveto Uršulo upodablajo s puščico v roki, z mučeniško palmo, z zastavo s križem, s krono, s plaščem, razprostiranim nad svojimi tovarišicami, z ladjo poleg sebe. Na Slovenskem je sv. Uršuli posvečenih več podružničnih cerkva, od katerih je najbolj znamenita tista na koroški Uršlji gori.

Uršula, raje Urška ali Urša, je vedno bolj priljubljeno žensko ime na Slovenskem. Ime Uršula izhaja iz latinškega Ursula, ki ga razlagajo kot pomanjševalnico besede ursa, kar pomeni "medvedka".

KRATKE

KATEHUMENAT

Jeseni začenja v raznih krajih koprské škofije svoje delo katehumenat. Namerjen je odraslim, ki bi radi prejel zakramente (krst ali birmo) in spoznali krščanstvo.

SREČANJE NA MIRENSKEM GRADU

V nedeljo, 24. t.m., bo srečanje skupin Živega rožnega venca in drugih molitvenih skupin, ki molijo za duhovne poklice na Mirenskem Gradu. Srečanje se bo začelo ob 15.30, maša pa bo ob 16. uri.

MEDNARODNA KATOLIŠKA REVIIJA COMMUNIO

PODROBNO POROČILO O BLAŽENEM ŠKOFOU A.M. SLOMŠKU

Mednarodna katoliška revija *Communio*, ki jo izdaja Svet pri Slovenski škofovski konferenci, v zadnji številki podrobno poroča o slovesnostih ob razglasitvi mariborskega škofa A.M. Slomška za blaženega. Objavlja vse tri govore, ki jih je sveti oče Janez Pavel II. imel na slovesnosti v Mariboru med obiskom v nedeljo, 19. septembra. Gre za homilijo pri maši na Betnavi, ki je objavljena z naslovom *Mladike neumrljivega življenja*, nagovor pred molitvijo

angelovega češčenja, ki je poimenovan z naslovom *Marija nas vodi h Kristusu*, in za nagovor v mariborski stolnici, natisnjen pod naslovom *Cerkev v Sloveniji: izberi življenje!*

V novi številki omenjene mednarodne revije je nadalje objavljena pridiga blaženega Slomška, ki jo je imel na neko adventno nedeljo. Predstavljena je z naslovom *Zakaj nas je Bog ustvaril*. Prvič je bila objavljena leta 1849 v Celovcu, pridigo pa je jezikovno posodobil Stanko Janežič. Ljubljana

ski nadškof Franc Rode je objavil predavanje z naslovom *Večno otroštvo Boga*, ki ga je imel 5. avgusta letos na evropskem srečanju mladih v Santiagu de Compostela.

Sledijo še nekateri prispevki, ki zadevajo načela in delovanje Cerkev v raznih obdobjih ali njena stališča do problemov in dilem družbe. Objavljenih je nekaj odlomkov iz knjige *Očetovo obličje*, ki jo je napisala zdravnica in teologinja Adrienne Von Speyr. Alberto Espezal, duhovnik, pro-

fesor bogoslovja v semenišču San Isidoro in na katoliški univerzi sv. Odrešenika v Buenos Airesu, je napisal prispevek o Jezusovem odrešenjskem poslanstvu. Objavljen je pod naslovom *Oče in odrešenje*. Glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje omenjene mednarodne katoliške revije Anton Štrukelj pa objavlja razmišljanja o stvarjenju, katerega cilj je povečevanje Boga. Gre za ponatis predavanja, ki ga je avtor, profesor dogmatične teologije v Ljubljani, imel na Mednarodni katoliški akademiji v Avstriji.

Mednarodna katoliška revija *Communio* izhaja v Ljubljani štirikrat letno.

M.

5

ČETRTEK
21. OKTOBRA
1999

PREISKAVA O ZLOMU TKB

TABACCO POTRDIŁ CAMBERJEVO VPLETENOST

Bivši deželni tajnik italijanske liberalne stranke Franco Tabacco je potrdil vpletenost senatorja Giulia Camberja v zlom Tržaške kreditne banke. To se je zgodilo na soočenju med osumljenci, ki je bilo v petek, 15. t.m., na tržaški sodnici. Soočenje je zahteval javni tožilec Raffaele Tito, da bi prišel do trdnih dokazov o vpletenosti nekaterih osebnosti v krah nekoč najvažnejše banke Slovencev v Italiji. Med "zvenečimi imeni", ki so se v zadnjih mesecih pojavila v javnosti kot osumljenci, vsekakor prednjači prav senator gibanja Forza Italia in eden najplivnejših voditeljev Liste za Trst Giulio Camber, poleg njega pa še že omenjeni Tabacco, odvetnik in bivši politik Sergio Trauner in drugi (vsega skupaj gre za okoli 40 oseb, vključno seveda z bivšimi upravitelji TKB in raznimi drugimi poslovneži).

Proti pričakovanju se je senator Camber udeležil soočenja, ki je potekalo pred preiskovalnim sodnikom Raffaelejem Morvayem, in to v

spremljavi številnih somišljenikov in vidnih predstavnikov tržaške desne sredine, med katerimi velja omeniti vsaj predsednika tržaške pokrajine Renza Codarina. Poleg Camberja so se soočenja udeležili še Franco Tabacco, univerzitetni profesor Francesco Alessandro Querci in podjetnik Lino Calcina. Ostali osumljenci niso bili prisotni. Tabacco je potrdil, da je l. 1994 senatorju Camberju dal denar, ki bi bil moral služiti za posredovanje v Rimu, da bi se TKB izognila komisarski upravi. Sto milijonov lir naj bi izročil Tabacco, ostalih petdeset pa Calcina.

Zadevi je tržaški tisk, zlasti italijanski, dal v prejšnjih dneh velik poudarek, kot je bil velik poudarek dan tudi jamstvenemu obvestilu, ki ga je tržaški podžupan Roberto Damiani prejel v zvezi s preiskavo o potovalni agenciji CIT. Pol svoboščin je zahteval podžupanov odstop, ki pa sta ga tako Damiani kot župan Riccardo Illy zavrnila.

DEVIN-NABREŽINA / PO SPREJETJU VARIANTE K REGULACIJSKEMU NAČRTU

RAZGIBANO POLITIČNO OZRAČJE PO IZSTOPU SSK IZ RAZŠIRJENE VEČINE

IVAN ZERJAL

Glavni razlog za izstop SSK iz večine je bilo nedavno sprejetje variante k splošnemu regulacijskemu načrtu. Ob tisti priložnosti je prišlo do zelo polemičnega soočanja med občinskim odborom oz. županom Voccijem, SSK in stanovskimi organizacijami kmetovalcev. Občinski svet je namreč odobril varianto zlasti brez tistih osemnajstih popravkov, ki so jih prek svetovalca SSK Tanceta predložile kmečke organizacije. Znano je namreč, da je bil regulacijski načrt tarča ostrih kritik predvsem v tistem delu, kjer je govor o kmetijskih dejavnostih. Ravno v prejšnjih dneh in tednih smo s tem v zvezi lahko sledili, zlasti na straneh tržaškega slovenskega dnevnika, polemiki v obliki daljših pisem uredništvu.

Če se povrnemo k sklepu SSK, da izstopi iz večine, je treba omeniti, da je v svojem odstopnem pismu bivši odbornik Radovič med drugim izrazil dejstvo, da načrtovalci niso upoštevali dela, ki ga je opravila posebna komisija za varstvo okolja, kmetijstvo in turizem. Radovič se je počutil delegitimiranega v svoji funkciji; skupaj z njim, je še napisal v pismu, pa je prišlo do delegitimacije celotnega političnega razreda. Svetovalec Viktor Tance pa se je na občane devinsko-nabrežinske občine obrnil s pet strani dolgim odprtim pismom, ki ga v tej številki zaradi stiske s prostorom ne objavljamo (sicer smo ga lahko brali v prejšnjih dneh v Primorskem dnevniku) in v katerem v 12 točkah podrobno navaja razloge, zakaj je glasoval proti varianti k regulacijskemu načrtu.

Sicer pa je bila odobritev variante k regulacijskemu načrtu le kaplja, ki je izbila sodu dno. Znano je namreč, da je bilo sodelovanje med SSK in

Med dogodki, ki so zadnje dni polnili stolpce krajevnih časopisov in bili vsekakor v središču medijske pozornosti, je prav gotovo izstop Slovenske skupnosti iz razširjene koalicije, ki upravlja devinsko-nabrežinsko občino. Odbornik za kmetijstvo Nevo Radovič, ki je bil izraz te stranke, je odstopil, na njegovo mesto pa je župan Marino Vocci že imenoval 27-letnega predstavnika Stranke komunistične prenovne Adriana Ferfoglio.

Posnetek s tiskovne konference SSK, ki je bila 16. t.m. v Nabrežini (Foto Kroma)

Voccijevo upravo problematično že od vsega začetka (Tance je bil že v začetku skeptičen): pomislimo samo na polemike v zvezi z načrtovanjem odlagališčem azbesta med Križem in Nabrežino. V zadnjih dveh letih pa je bilo razlogov za nesoglasje več, od zastojev pri javnih delih, zapletov okoli smetarske službe, vprašanja osebja pa vse do davka ICI, stroškov, doma Stuparich in ne nazadnje do vprašanja dvojezičnosti oz. spoštovanja in rabe slovenskega jezika, do katerega je po mnenju SSK vedno manj pozornosti. Pred mesecem dni je prišlo do polemike v zvezi z izdajanjem dvojezičnih izkaznic, kritično oceno pa je doživela tudi pobuda občinske uprave z naslovom *Barvost jeseni*. Slovenska stranka, je bilo slišati na tiskovni konferenci, ki jo je devinsko-nabrežinska sekcija SSK sklicala v soboto, 16. t.m., v občinski knjižnici v Nabrežini, je kritična tudi do metod, s katerimi župan Vocci vodi svojo po-

litiko. SSK - in s tem soglašajo tudi predstavniki občinske liste 2000 - ima v mislih predvsem osebno odločanje, ki ga ljudje ne razumejo. Zaradi vsega tega je slovenska stranka menila, da ne more več deliti odgovornosti za določene izbire, zaradi katerih obstaja nevarnost, da bo na prihodnjih volitvah v tej občini zavlada desnica. Zato se SSK - ki se ne boji predčasnih volitev - zavzema za oblikovanje take koalicije, kot se je oblikovala npr. v dolinski občini, se pravi za široko koalicijo levo-sredinskih sil in za župana, ki naj bo izraz krajevnostvarnosti in krajevnega prebivalstva, ne pa figura, ki je vsiljena od zgoraj.

Odlučitev SSK o izstopu iz razširjene koalicije je imela velik odmev v krajevnih medijih. Odgovor župana Voccija smo lahko brali v tržaškem italijanskem dnevniku v nedeljo, 17. t.m. Vocci je v intervjuju med drugim dejal, da se je z Radovičevim odstopom rešil enega problema, in pri

tem napovedal zamenjavo odbornice Giuliane Zagabria (prizadeta odbornica in pokrajinska svetovalka Stranke italijanskih in slovenskih komunistov se je - kljub poznejšemu razjasnjevanju pojmov - čutila ponižano).

Tako se je devinsko-nabrežinska občina žal spet znašla v središču pozornosti. Žal zato, ker je zopet prišlo do polemike, polemik pa je bilo v tej občini v zadnjih desetletjih kar precej. Človeku, ki gleda od zunaj na dogajanja v Devinu-Nabrežini, se zdi, da se tam od časa do časa dogaja nekaj, kar je vse prej kot jasno, prozorno, razločno, predvsem pa čisto. Že prevečkrat je prišlo do nesoglasij, nespoštovanja dogovorov ipd. In če je to vtis človeka, ki gleda, kot je rečeno, od zunaj in ki je začel te stvari spremljati razmeroma pozno, si lahko predstavljamo, kako na vse to gleda občan devinsko-nabrežinske občine, ki takim in podobnim stvarim sledi že desetletja.

ŠE EN VISOK DUHOVNIŠKI JUBILEJ

FRANC ZLOBEC BISEROMAŠNIK

V nedeljo, 17. t.m., je v rojstni župniji Avber daroval biserno mašo duhovnik Franc Zlobec (pred tem jo je daroval tudi na Kurešču). G. Zlobec, ki že več desetletij živi in deluje med tržaškimi Slovenci, je namreč iz Ponikev na Krasu, kjer se je rodil 24. marca 1913. Malo semenišče in bogoslovje je obiskoval v Gorici, v duhovnika pa je bil posvečen 4. julija 1939 v Trstu. Služboval je najprej kot kaplan v Postojni, nato kot župnik v Ospu, kjer je deloval tudi v prvih letih po drugi svetovni vojni (nekaj časa je upravljal tudi Tinjan). Leta 1949 so ga zaprli in v Koprro obsodili na prisilno delo. Iz zapora je prišel v začetku oktobra istega leta in se preselil v Trst, kjer je leta 1950 postal kaplan in katehet za Slovence pri Sv. Jakobu. Tam je ustanovil Li. Marijino šolo, ki naj bi širila Marijino češčenje, zlasti pri mladih. V ta namen je tudi začel izdajati istoimenski list, ki je izhajal tudi kot glasilo slovenskih vernikov pri Sv. Jakobu (zadnja številka je izšla leta 1969). V tem tržaškem okraju je ostal do leta 1966, ko se je preselil k Sv. Ivanu, kjer živi še danes v ul. San Cilino, kjer je kapela, posvečena Materi Božji. Pri Svetem Ivanu priložnostno pomaga tudi tamkajšnjemu kaplanu Milanu Nemacu zlasti kot spovednik.

G. Zlobec velja na Tržaškem za vzornega dušnega pastirja. Izoblikoval si je kle-

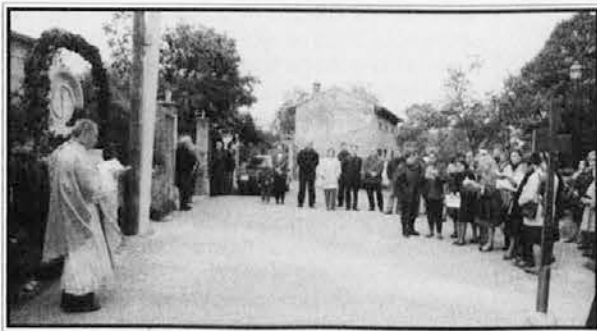
no narodno zavest tudi zaradi tega, ker je bil v mladih letih učenec avberskega župnika, znanega duhovnika in politika Virgila Ščeka. Zaradi zvestobe narodni pripadnosti je marsikaj pretrpel, a tudi dosegel. Leta 1952 je tako dosegel slovensko polnočnico pri Sv. Jakobu, ki ji je tržaški škof Santin najprej nasprotoval, nato pa jo dovolil, potem ko je prošnjega G. Zlobca prišla celo do papeža Pija XII., ki se je strinjal z njo.

Če se povrnemo k nedeljskemu slavlju v Avberu, je bilo to ganljivo. Slavljenju v čast je v cerkvi namreč pel združeni tomajsko-avberski cerkveni zbor pod vodstvom Dušana Kjudra, skupina deklic pa je spremljala petje z ustreznimi gibi. Ob g. Zlobcu sta mašo darovala še tomajski župnik Ivan Furlan in upokojeni duhovnik Oceppek. Priložnostni govor je imel župnik Furlan, ki je slavljenju izročil tudi papeško diplomo z apostolskim blagoslovom, škofov vikar za tržaške Slovence msgr. Franc Vončina pa je prebral priložnostno poslanico tržaškega škofa Evgena Ravignanija. Slavja v Avberu se je udeležila tudi delegacija iz Mačkolj, ki jih je g. Zlobec upravljal v letih, ko je bil župnik v Ospu.

Ob tem častitljivem jubileju g. Franca Zlobca pa se številnim izrazom čestitk in voščil pridružujejo tudi člani uredništva in uprave Novega glasa.

PRISRČEN ŽUPNIJSKI PRAZNIK

OBNOVITEV PILA V MAVHINJAH

Teklo je prvo Sveto leto po drugi svetovni vojni, ko je mavhinjski župnik prof. Mirko Filej sklenil, da se pred domačim župniščem postavi pil, posvečen Križanemu. Načrt je izdelal arh. Vilko Čekuta, takrat živeč v Sesljanu, Kristusa pa je izdelal akademik

Franco Gorše. Na dan sv. Rešnjega Telesa junija 1950 je bila lepa slovesnost, na kateri je med drugim recitala domačka Jelka Terčon.

Sedanji mavhinjski župni upravitelj Josip Čaha se je odločil, da pred jubilejnim letom obnovi to lepo znamenje, ki

ga je načel čas in kak ljubitelj umetnik, ki je odnesel leseno Goršeto umetnino. Obnovitvena dela je opravil mladi Andrej Mervic, poznan kot pravi umetnik kamnarske obdelave. V nedeljo je domači župnik s skromno slovesnostjo blagoslovil obnovljeni pil ob sodelovanju cerkvenega zbora. Lepo število prisotnih, ki so prišli tudi iz bližnjega Sesljanu, je presenetil nastop prof. Jelke Terčon, ki je prebrala pesem *Zalostna je mati stala*, ki jo je kot punčka recitala pred skoro pol stoletja.

Pobuda župnika Čaha, ki je prišel iz Hrvaške, da krije pomanjkanje slovenskih duhovnikov, je hvalevredna in dobro bi bilo, da bi jo tudi v drugih vaseh posnemali, saj tudi taka znamenja izpričujejo našo stoletno prisotnost na tem delčku naše zemlje.

NK

POSLANEC CAVERI V TRSTU

Prihodnji četrtek, 28. t.m., bo ob 19.30 na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu srečanje s poslancem stranke Union Valdôtaine Lucianom Caverijem. Na večeru bo zastopnik francoske manjšine predstavil amandmaje, ki jih je v imenu Slovenske skupnosti predložil k Masellijevemu predlogu zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Vabljeni so vsi prijatelji in somišljeniki SSK ter tisti, ki si prizadevajo za pošten in pravičen zaščitni zakon.

KONCERTNA SEZONA GLASBENE MATICE 1999/2000

KONCERTNA SEZONA V ZNAMENJU 90-LETNICE

V torek, 19. t.m., se je s koncertom komornega orkestra Pro Arte iz Ljubljane začela koncertna sezona Glasbene matice 1999/2000. Z orkestrom, ki mu je dirigirala Nada Matošević, sta kot solista nastopila znana slovenska tržaška glasbenika, in sicer violinist Črtomir Šiško in altistka Nora Jankovič.

Koncertna sezona GM 1999/2000 bo potekala v znamenju praznovanja 90-letnice te osrednje glasbene ustanove Slovencev v Italiji, saj bo vsak koncert delno ali v celoti oblikoval glasbenik oz. skupina, ki se je oblikovala ali pa deluje v okviru GM. Po torkovem koncertu, ki je spadal tudi v okvir Kogojevih dni, bo naslednja večja pobuda 26. novembra, ko bo v tržaškem Kulturnem domu slavnostna akademija ob 90-letnici, ki jo bodo oblikovali gojenci, solisti, zbor in orkester GM. V pripravi pa je tudi knjiga o zgodovini te ustanove, ki jo je napisal nekdanji ravnatelj Gojmir Demšar in jo nameravajo predstaviti v Narodnem domu.

Sicer pa se bo redna abonmajška koncertna sezona pričela razmeroma pozno. Prvi koncert bo namreč 10. de-

cembra, oblikovala pa ga bo skupina Gallus Consort. Ostali koncerti v okviru sezone, ki so jo predstavili na tiskovni konferenci na sedežu GM v Trstu v petek, 15. t.m., pa bodo vsi v letu 2000. Tako bo 21. januarja nastopila tržaška skupina Evasion, 25. februarja pa godalni orkester Laboratorio Ensemble iz Trsta, ki ga vodi Mauro Vidoni. Ob tej priložnosti bosta kot solista nastopila kitarist Marko Feri in violinistka Mariko Matsuda. Dne 10. marca se bo tržaškim ljubiteljem glasbe predstavil Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, ki ga vodi tržaški dirigent Stojan Kuret, 31. marca pa pihalni kvintet Maggio Musicale Fiorentino iz Firenc, v katerem igra tudi zamejski fagotist Francesco Furlanich. Abonmajško sezono GM 1999/2000 pa bo sklenil tržaški pia-

nist Luca Ferrini, ki bo nastopil 14. aprila.

Ker bi vsakičeno najetje dvorane Kulturnega doma predstavljalo za GM preveliko finančno breme, so odgovorni tudi letos sklenili, da bodo koncerti potekali v dvorani nemškega podpornega društva Deutscher Hilfsverein oziroma Goethe Instituta v ulici Coroneo.

Sicer je finančno stanje GM sedaj boljše zaradi prejetega prispevka dežele Furlanije-Juljske krajine in krovnih organizacij SSO in SKGZ in obljubljenega prispevka tržaške občinske uprave. Obzorje se torej nekoliko jasni, pri GM, so med drugim povedali na tiskovni konferenci, pa si veliko pričakujejo od zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji, o katerem teče sedaj razprava v italijanskem parlamentu. Ta za-

konski osnutek predvideva ustanovitev slovenske avtonomne sekcije pri tržaškem konservatoriju Giuseppe Tartini. Medtem ko je do pred kratkim bil časovni rok, v katerem bi bilo treba ustanoviti sekcijo, nejasen, sedaj osnutek določa, da mora priti do ustanovitve v roku treh mesecev po sprejetju zakona v parlamentu. Sekcijo bo vodil koordinator, ki bo moral po mnenju predsednika GM Draga Štoka imeti obvezujoče mnenje v okviru tržaškega konservatorija. Vazno je tudi, je še dejal Štoka, da pride v upravni svet konservatorija čimveč slovenskih članov. Vsekakor bi morala sekcija konservatorija imeti sedež v prostorih stavbe v ulici Revolte in v Trstu, medtem ko bi tisti del GM, ki bi ostal privatnega značaja, imel sedež v Narodnem domu v Trstu.

Pred začetkom koncertne dejavnosti pa je na GM že pred časom stekla šolska dejavnost, in to na vseh sedežih in podružnicah. Prvič poteka tudi posebni tečaj diatonične harmonike oz. "fraztonarce", okrepljeno pa je bilo sodelovanje z otroškimi vrsticami in osnovnimi šolami.

IŽ

OBVESTILA

NASVETOVNO misijonsko nedeljo, 24. t.m., bo v Marijinem domu v ul. Risorta 3 ob 16.30 ura molitve, nakar bo prelat Vinko Prestor iz Ljubljane predaval o misijonih in predvajal zanimivo misijonsko videokaseto.

NAPOBUDO Slovenskega pastoralnega središča v Trstu bo v petek, 29. oktobra, ob 20. uri v dvorani Marijinega doma v ul. Risorta 3 drugo srečanje v sklopu priprave na začetek jubilejnega leta 2000. Naslov duhovnega razmišljanja, ki ga bo podal jezuit p. Jože Pucelj, je: *Po poti iskrenosti* (s podnaslovom *O vesti*). Vljudno vabljeni.

TAIZEJSKO SREČANJE 1999/2000 bo letos od 29. decembra 1999 do 1. januarja 2000 v Varšavi. Tudi letos se bomo udeležili romanja mladi iz zamejstva. Odpotovali bomo 27. decembra 1999 dopoldne iz Duvovelj in se vrnili 2. januarja 2000 popoldne. Srečanja se lahko udeležijo mladi od 16. leta (v spremstvu polnoletne osebe) do 30. leta starosti. Cena potovanja znaša 14.500 SIT, v Varšavi pa bomo plačali še skromen pripevek za kritje stroškov srečanja (približno 50.000 lir). Prijavnice so na razpolago: pri Nadi Petaros, dijakinji I. klasičnega liceja France Prešeren v Trstu, v Slovenskem kulturnem klubu, v openski župniji in pri Alešu Petarosu (tel. 040 228307). Potrebne informacije lahko dobite na prijavnicih, za podrobnejše informacije pa se lahko obrnete na tel. 040 228307 ali pišite na e-mail: petaros.ales@iol.it. Vpisovanje traja do 13. novembra.

DAROVI

ZA KARITAS v Ajdovščini: V.S. 50.000 lir; N.N. 10.000 lir.

ČESTITKE

Znani javni delavec iz slovenske Istre MILAN GREGORIČ je pred kratkim praznoval 65 let. Tržaški prijatelji mu voščijo obilo zdravja in božjega blagoslova, da bi še dolgo opravljal svoje dragoceno poslanstvo.

Dne 19. oktobra je praznovala z zahvalno mašo ALICE CAHARIJA iz znane številne družine Lovretovih. Trdo življenje in begunstvo med prvo svetovno vojno pa tudi delo v Ameriki (San Francisco) so ji dala močan temperament. Bila je sposobna kuharica pri važnih predstavnikih, zlasti pa odlična cerkvena pevka. Radovoljno je pomagala ljudem, pa tudi pri krašenju cerkve in pri župnikih, zlasti pri pok. Antonu Grbcu. Župnijska skupnost se ji za vse iskreno zahvaljuje in vošči božjega varstva in sreče! Bog vas živi!

Čestitkam se pridružuje tudi Novi glas.

Slovenska verska skupnost pri Sv. Ivanu iskreno čestita biseromašniku

G. FRANCU ZLOBCU

ob visokem jubileju in mu ob tem izreka veliko hvaležnost za vse dobro, kar je storil.

JAMARSKI ODSEK ŠD GRMADA

OB JUBILEJU KONCERT VASJE LEGIŠE V JAMI PRI BRIŠČIKIH

FOTO: KROMA

Jamarski odsek Športnega društva Grmada praznuje letos 10-letnico svoje ustanovitve. Ob tej priložnosti so se pri društvu odločili, da to obletnico počastijo tudi z glasbenim poklonom. Tako vabi jamarski odsek na koncert v jami pri Briščikih, ki ga bo oblikoval priznani čelist Vasja Legiša, sicer društveni član. Koncert bo v nedeljo, 24. oktobra, ob 17. uri. Vasja Legiša pa bo ob tej priložnosti izvajal dela Bacha, Merkuja in Casadaja.

Pri ŠD Grmada opozarjajo, da bo vstop v jamo mogoč samo z vabilom, ki se lahko brezplačno dvigne v uradih Združenja slovenskih športnih društev v Italiji v ul. Cicerone 8 v Trstu ali pa pri društvenih poverjenikih: Francu (tel. 040 299442), Danijelu (tel. 040 200079) in Alexu (tel. 0347 0065344).

V DSI O DUHOVNI ZGODOVINI SLOVENCEV

V ponedeljek, 18. oktobra, je bil gost tedenskega večera Društva slovenskih izobražencev literarni zgodovinar prof. Janko Kos, avtor knjige *Duhovna zgodovina Slovencev*. Delo je izšlo pri Slovenski matici v Ljubljani že leta 1996, na večeru v DSI pa je predavatelj razčlenil njeno vsebino, se pravi razvoj Slovencev od ljudstva v narod in pozneje, z ustanovitvijo slovenske države, v nacijo. Predavatelj je ta razvoj orisal od prvih začetkov do današnjih dni, zaključil pa je s predstavo odnosa med slovenskim krščanstvom oz. katolištvom in t.i. svobodomiselnostvom, ki traja že od prejšnjega stoletja in je precej zapleten, saj je v katoliškem svetu kot v svobodomiselnih krogih več struj.

POBUDA S POKROVITELJSTVOM ZKB

SSG VABI DIJAKE K VPISU MLADINSKIH ABONMAJEV

Slovensko stalno gledališče s pokroviteljstvom Zadružne kraške banke vabi k vpisu mladinskih abonmajev za sezono 1999-2000.

Ob ponovnem odprtju Kulturnega doma bo SSG izžrebalo med dijake, ki so vpisali mladinski abonma na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu, naslednje nagrade:

1. nagrada: višja šola, na kateri bo največ prijavljenih abonmajev, bo lahko tekmovala pri žrebanju šestih brezplačnih abonmajev in obisku štirih dijakov na predstavi v Ljubljani;

2. nagrada: druga višja srednja šola po številu prijavljenih abonmajev bo lahko tekmovala pri žrebanju štirih brezplačnih abonmajev in obisku treh dijakov na predstavi v Ljubljani;

3. nagrada: tretje uvrščena višja srednja šola po številu prijavljenih abonmajev bo lahko tekmovala pri žrebanju treh brezplačnih abonmajev in obisku dveh dijakov na predstavi v Ljubljani;

4. nagrada: višja srednja šola, ki se bo kot četrta uvrstila po številu prijavljenih abonmajev, bo lahko tekmovala pri žrebanju dveh brezplačnih abonmajev in obisku dveh dijakov na predstavi v Ljubljani.

Tisti, ki bodo izžrebani in so že poravnali abonma, jim bo vplačana vsota seveda povrnjena. Žrebanje bo poimensko.

Pohitite in prijavite se pri poverjenikih na vaši šoli. Tekmujejo vse slovenske višje srednje šole v Trstu.

SLORI: KNJIGA PAVLA STRANJA

Pri Slovenskem raziskovalnem inštitutu je posmrtno izšla knjiga znanega tržaškega raziskovalca Pavla Stranja *Slovensko prebivalstvo Furlanije-Juljske krajine v družbeni in zgodovinski perspektivi*. Ob tej priložnosti je bila v sredo, 20. t.m., v prostorih Narodne in študijske knjižnice v Trstu uradna predstavitev knjige. O delu so spregovorili dr. Vladimir Klemenčič, dr. Milan Bufon in Aleksander Kalc. O knjigi in njeni predstavitvi bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

ZBOR SAN JUSTO NA OPČINAH

V torek, 19. oktobra, je bil v župnijski cerkvi sv. Jerneja na Opčinah koncert Mladinskega pevskega zbora San Justo iz Buenos Airesa v Argentini. Zbor združuje tamkajšnje mlade slovenske pevke in pevce, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar pa je izvedel skladbe Jacobusa Gallusa ter drugih slovenskih in španskih avtorjev. Zbor San Justo je nastopil v okviru turneje, med katero je oziroma še bo obiskal več krajev v Sloveniji in zamejstvu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1999-2000 PONOVO V KULTURNEM DOMU

PRODAJA ABONMAJEV vsak delavnik od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, ul. Petronio 4.

VSE INFORMACIJE dobite na tel. številki 040 362542.

ŽE ABONIRANE NAPROŠAMO, da dvignejo izkaznice čimprej.

UGODNOSTI PRI VPISU MLADINSKEGA ABONMAJA JE OMOGOČILA ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

OPENSKA GLASBENA SREČANJA

ZAČETEK Z BRAHMSOM

V nedeljo, 17. t.m., je bil v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah prvi koncert iz letošnjega niza jesenskih Openskih glasbenih srečanj, ki jih prireja domače društvo Tabor in Zveza slovenskih kulturnih društev. Gre za že tradicionalno in priljubljeno pobudo. Na nedeljskem koncertu so nastopili pianistka Luisa Scattaregia, čelist Vasja Legiša, klarinetist Branko Trifkovič in mezosopranistka Clara Giangaspero. Spored je v celoti vseboval skladbe Johannesa Brahmsa, in sicer

Sonata št. 1 v e molu op. 38 za violončelo in klavir, skladbi *Die Mainacht* (iz *Vier Gesänge* op. 43) in *Therese* (iz *Sechs Lieder* op. 86) za glas in klavir, Sonata št. 1 v f molu-duru op. 120 za klarinet in klavir in *Zwei Gesänge* op. 91 za alt, violončelo in klavir: *Gestillte Sehnsucht* in *Geistliches Wiegenlied*.

Naslednji koncert bo v nedeljo, 31. t.m., ko bodo nastopila pihala orkestra Padove in Veneta s skladbami Mozarta in Beethovna.

REGULACIJSKI NAČRT GORIŠKE OBČINE

GRŔBO RAVNANJE VEČINE SPROŽILO REFERENDUM

Nekaj minut po eni uri ponoči, 14. oktobra, je goriški občinski svet odobril novi regulacijski načrt za občino Gorica, ki urejuje nove ali potrjene urbanistične parametre različnih območij njenega ozemlja.

Seji so prisostvovali tudi številni krajanje iz Štandreža, ki jih je regulacijski načrt posebno prizadel, saj je ta v zadnjih dneh kar na vrat na nos vnesel na področje omenjenega slovenskega rajona kar 60.000 kvadratnih metrov obrtne cone, novo zazidljivo območje v ulici Abetti; poleg vsega tega ni rešil problema hiš v zaselku Jeremitišče, ki bodo po sedanjem načrtu porušene. V zadnjih desetletjih je tako goriška občina posegla kar na milijon šeststo tisoč kvadratnih metrim slovenske zemlje z raznimi industrijskimi conami, postajališči, carino, avtocesto, upepelnjevalnikom, obrtno cono, ljudskimi hišami itd. itd.

Slovenski svetovalci v občinskem svetu, slovenska konzulta, krajanje in društva so se takoj odzvali na grobo izbiro politične večine, vendar zaenkrat zaman. V brk vsem protestom in grožnjami, da se bo Štandrež z referendumom odtrgal od občine Gorica, je politična

večina, ki upravlja goriško občino, in sicer koalicija Berlusconijskega gibanja Forza Italia, desničarskega Nacionalnega zavezništva ter desne opcije bivše Krščanske demokracije, nemoteno izglasovala omenjeni regulacijski načrt. Odgovornost za načrt pa nosijo le svetovalci večine, saj je levosredinska opozicija iz solidarnosti do slovenskih svetovalcev skupaj z njimi pred glasovanjem zapustila dvorano.

Regulacijski načrt je bil tako sprejet s 23 glasovi, dva svetovalca Severne lige sta glasovala proti, medtem ko se je misovec vzdržal. S tem pa še ni zapisa beseda konec temu poglavju, saj mora načrt odobriti deželna, občani pa imajo 60 dni časa, da se glede spornih prijemov oglasijo tudi sami s kritikami in prizivi.

Slovenski politiki pa itak ne mirujejo. Ob informiranju vseh političnih predstavnikov na lokalni, državni in evropski ravni se resno pripravljajo potrebna pravna podlaga za sklicanje referenduma v rajonu. Rajonski svet se je o tem že izrekel prejšnji četrtek, ko je z zelo široko večino podprl omenjeno iniciativo.

EJ

OB 40-LETNICI ZSKP

RAZIGRANA SKLEPNA PONOVI TEV HMELJSKE PRINCESE

Po izjemno uspešni premieri in treh reprizah operete Radovana Gobca *Hmeljska princesa*, ki so jo v režiji Adrijana Rustije in pod taktirko Hilarija Lavrenčiča sooblikovali člani društev, včlanjeni v Zve-

zo slovenske katoliške prosvete, in sicer pevci zborov Hrast iz Doberdoba, Rupa-Peč, Podgora, Lojze Bratuž iz Gorice in Štandrež, igralci Odra 90 in dramskega odseka Štandrež, Mladinski operetni orkester z glasbeniki Glasbene matice in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel in drugi zunanji sodelavci, profesionalna pevca-solista Alenka Slokar in Miran Žitko ter folklorna skupina Razor iz Tolmina, se je zaradi velikega povpraševanja vodstvo ZSKP odločilo za poslednjo ponovitev v ponedeljek, 18. oktobra, zvečer.

Še zadnjič so gledalci - tudi tokrat je bila dvorana polno zasedena - lahko spremljali živahno igrive melodije, uživali ob dobri igri ter se nasmejali komično izdelanim likom. Izvajalci so bili prijetno razigrani in so režijski zamisli pridali še kanček svojega. Po iskrenem toplim, dolgotrajnem ploskanju je zastor dokončno zastrl prizorišče in slikovito zamišljeno sceno. Kljub pozni uri so jo spretni odrski delavci še isti večer razstavili.

S tem se je izpela posrečena prireditev, ki bo ostala zapisana v naših srcih in v "zlati knjigi" kulturnih dogodkov na Goriškem, ker je tako mladostno proslavila 40-letnico delovanja Zveze slovenske katoliške prosvete.

IK

GALERIJA ARS / LITERARNI PRVENEK TOMAZA PAVŠIČA

OB TISTI STARI MEJI...

DANIJE L DEVETAK

FOTO: HUMBAČA

Res prijeten kulturno-zgodovinski večer je 15. oktobra uvedel letošnja petkova srečanja v prostorih galerije Ars v Katoliški knjigarni na Travniku. Niz na Goriškem priljubljenih in dobro obiskanih prirediteljev se je začel na najboljši način v prisotnosti uglednega gosta in starega prijatelja Goricanov prof. Tomaža Pavšiča. Tokrat je goriški javnosti predstavil svoj knjižni prvenec, zajetno knjigo pričevanj in spominov *Ob stari meji*, ki je izšla pri založbi Bogataj v Idriji.

Iskren aplavz in domoljubna pesem moškega okteta iz rodne Otačje sta sprejela pisatelja. "Vedno sem se čutil povezanega z Gorico, s to znamenito stavbo na robu Travnika, ki je bila središče slovenstva tudi v težkih časih, ko je bil naš jezik zatiran," je v pozdravu dejal gost. Prvič je bil tu l. 1944; kasneje se je v mesto vrnil s kolesom, teklo je leto 1947, ko se je postavljala nova meja. "Bil sem žalosten, ker sem razumel, da bo Gorica ostala za mejo." V zadnjih desetletjih je v naši knjigarni srečeval prijazne obraze, ki jih stalno nosi v srcu. Tudi zato je tokrat dejal: "Zdi se mi, kot da sem se vrnil domov..." Večer je dinamično vodil založnik Damijan Bogataj, ki je v kratki predstavitvi založbe zadovoljno ugotovil, da je izdala v desetih letih kar 25 naslovov; to je "za Idrijo kar nekaj". Zad-

nji napor predstavlja delo *Ob stari meji*. Goriške predstavitve se je udeležil tudi zupan iz Cerknega Jurij Kavčič. "Knjigo sem nosil v sebi 20 let," je dejal Pavšič. Končno jo je v razmeroma kratkem času zaupal črnilu in belim listom, ker je srčno želel, da bi se zgodovinski spomin njegovih ljudi ne izgubil. S pomočjo 77 informatorjev je zbral in s fotografijami, dokumenti ter zemljevidi skrbno dokumentiral pripovedi in spomine rojakov o rapalski, t.i. stari meji, ki je bila med dvema vojnama za Slovence grenka preizkušnja, saj je globoko zarezala v slovensko narodno telo, delila vasi in ljudi.

Janez Povše je v predstavitvi dela res lepo povedal, da posebej avtor knjige primorskega rojaka tostran in onstran meje, saj je bil že od mladih nog naučen odraščati s tragično ločnico, ki je postala del njegovega življenja. In vendar je bila zanj tista stara meja živa, pripovedovala mu

je o življenjskih usodah *kontrabantarjev*, graničarjev in financarjev. To je bila meja, ki so jo dobro poznali antifašisti in titovci, Kosmač in Kosovel, pa tudi Pierpaolo Pasolini in Ezio Martin. S posebnim občutkom za človeške usode se Pavšič prek svojih malih junakov sprašuje o iskanju resnice naroda, ki je bil igrača v rokah večjih sil. Ljudje so na meji umirali, pa tudi se ljubili; in vendar... "meja je meja". Hočemo si prizadevati za svet brez takih meja, ki ločujejo narod, je na koncu pribil Povše.

Poleg številnih drobcev in literarnih vložkov primorskih književnikov je Pavšič uvrstil v mozaik pričevanj tudi mojstrsko pisano avtobiografsko črtico, ki jo je na predstavitvi sam prebral. To je bil za pazorno občinstvo sam vrh večera; ta se je nato sklenil z optimistično noto upanja v notranjo moč naroda, ki ga trdovratne meje in različne zastave ne morejo izbrisati iz zgodovine.

ZA SKUPNO VIZIJO O GORIŠKEM OZEMLJU

V DUHU DARKA BRATINE

HARJET DORNIK

V petek, 15. oktobra, smo se v palači Rabatta zbrali na drugem občnem zboru člani združenja "Darko Bratina". Topel in hvaležen spomin na tega človeka širokega duha, z napisane svojimi soški zemlji, za katero je iskal in udeležanje možnosti razvoja v odprtem in strpnem dialogu z drugimi ljudmi okoli sebe, je povezal v združenje ljudi različnih prepričanj in iz različnih delov Italije.

Poročilo o opravljenem delu v letu po ustanovnem občnem zboru je podal predsednik Livio Semolič. Poudaril je predvsem tri močne momente minulega leta. Na ustanovnem občnem zboru je prisotni podpredsednik senata Roggoni prinesel precej visok prispevek, namenjen srednjima šolama Locchi in Trinkanju za multimedialno ustvarjanje na temo sobivanja in medsebojnega spoznavanja. Sama manifestacija ob podelitvi je bila izredno pozitivna, saj so ji dijaki vlili pravi smisel. Združenje bo z zanimanjem spremljalo delo obeh šol in posredovalo uspehe v Rim, ki je kljub daljavi ujel

smisel tega dogajanja. Največjo pozornost je združenje posvetilo zdravstvu. Nastalo je *Enotno združenje za zdravstvo*, da bi preprečilo selitev oddelkov civilne bolnišnice v zgradbo Usmiljenih bratov in spodbujalo sodelovanje med goriško in šempetrsko bolnišnico za čim boljše in povezano zdravstveno oskrbo Posočja.

V okviru Kinoateljeja, ki je tudi bil Darko zelo pri srcu, je bila ustanovljena *Nagrada Darko Bratina*. Ob otvoritvi letošnjega *Filmvideomonitorja* bo podeljena prva nagrada, in sicer najboljšemu filmu na tej prireditvi.

"Nad lanskoletnim delom, ki smo ga člani skušali uresničiti, ne moremo biti prav zadovoljni," je dejal Semolič, "smo se pa koncentrirali na najpomembnejši vidik: na zdravstvo".

Petkovo srečanje je bilo priložnost, da se izbistri strategija, neki projekt za delo na krajevni, a tudi na državni in čezmejni ravni. "To je danes težko," je poudaril predsednik, "v kolikor je odsotna neka vizija teritorija v sodelovanju z zemljo onstran meje. Sile, ki so sodelovale z Darkom Bratino, so danes razcepljene

in ne komunicirajo več med seboj. In vendar je sodelovanje s Primorsko zadnja možnost za Gorico, saj mesto tvega, da ostane strto med obe večji deželni mesti, ki bi si razdelili vse, kar se razdeliti da." Potrebno bi bilo povezati subjekte - v tem je pomembna naloga združenja -, ki imajo podobno vizijo o tem teritoriju. Ljudje namreč takoj začutijo, ali je res prisoten neki tehten projekt in se o njem resno debatira ali pa gre le za razpravljanje v prazno.

Vseh članov združenja je trenutno 73. Med njimi so osebe, ki zasedajo pomembna mesta v italijanskem parlamentu, v krajevnem in evropskem merilu. Prisotnih članov je bilo seveda manj, so pa prispevali predloge za bodoče delovanje.

Poudarjeno je bilo, naj združenje misli in snuje "na veliko", kot je to delal Darko Bratina. Navdušenci naj spodbujajo debato za zdravstveno sodelovanje pri šempetrskih kolegih, ki v svoji tehnično-pragmatični skrbni ne čutijo potrebe po tesnejšem sodelovanju. Združenje naj spodbuja stike med kulturnimi društvi tudi mimo političnih subjektov, ki so prete-

PEDAGOŠKI LICEJ

SEMINAR O PRAVLJICAH

Konec septembra smo dijaki pedagoškega in družboslovnega liceja S. Gregorčič imeli seminar o pripovedovanju, branju in animaciji pravljic. Vodili sta ga knjižničarki in pravljničarki Tilka Jamnik in Ida Mlakar iz Pionirske knjižnice v Ljubljani. Predavanje smo organizirali, ker bomo verjetno prej ali slej tudi mi imeli priložnost voditi otroške krožke ali pravljicne urice.

Na začetku se je vsak dijak predstavil, pravljničarki pa sta prikazali svoje delo. Poudarili sta pomen pravljic za otrokovo celostni razvoj, našli različne pristope k pripovedovanju pravljic in dejavnike, ki jih morajo pravljničarji upoštevati pri pripovedovanju. Nato smo se dijaki razdelili v dve delovni skupini; ena se je ukvarjala s pravljico uro, druga pa z igralno. Vsi so sodelovali kot pravljničarji in poslušalci. V analizi, ki smo jo opravili naslednji dan, smo ugotovili, da nam je še posebej ostal v spominu poudarek na pomenu, ki ga imajo starši za približevanje otroka k pravljici in prek nje k branju. Starši in vzgojitelji bi si morali vedno jemati čas za pripovedovanje pravljic. Otroci doživljajo pravljice celostno, t.j. telesno, umsko in čustveno. Ugotovili pa smo tudi, da si še vedno ustvarjamo pravljicne hišice, čeprav smo že odrasli.

3. RAZRED PEDAGOŠKEGA LICEJA SIMON GREGORČIČ

MARINIG PREDSEDNIK GORSKE SKUPNOSTI NADIŠKIH DOLIN

JAMSTVA ZA KONTINUITETO OPRAVLJENEGA DELA

ERIKA JAZBAR

Giuseppe Firmino Marinig, znani družbeno-politični delavec iz videmske pokrajine, priljubljen dolgoletni špetrski župan ter novopečeni svetovalec v videmskem pokrajinskem svetu, je bil potrjen za predsednika Gorske skupnosti Nadiških dolin.

Na zasedanju 30. septembra je namreč prejel najvišje število glasov, v direktivu pa so še drugi poznani obrazi, in sicer Lino Bordon, Germano Cendou, David Clodig, Beppino Crisetig, Maurizio Namor, Valter Pinton, Giuseppe Specogna in Lara Tosolini. Na seji je predstavila iz Grmeka spregovorila tudi v domačem dialektu, ne da bi bila pri tem deležna posebne "pozornosti" s strani desne sredine, če izvzamemo anahronistično izjemo, kateri pa ni sledil nihče.

Upravo podpira koalicija leve sredine, to pomeni da gre za kontinuiteto. V krajšem pogovoru nam je sam Marinig povedal, da se je o potrditvi njegovega predsedniškega mesta dejansko šušljalo precej na glas, saj je koalicija, ki podpira in legitimira nov odbor in predsednika, ostala levsredinska, opravljeno delo pa je opravičilo potrditev direktiva, ki je upravljala Gorsko skupnost v tem štiriletju. Ne nazadnje čaka v prihodnjem štiriletju odgovorne politike nemalo problemov in izzivov, vključno z nadaljevanjem dobro opravljenega dela.

Treba je namreč zaključiti posege za hidrogeološko ureditev prizadetih gorskih območij, kar predstavlja za Nadiške doline nedvomno najbolj pomembno in najbolj nujno problematiko.

Ob okolju pa je treba ljudem nuditi tudi primerne go-

spodarske in družbene perspektive, saj je demografsko prezivetje gorskih vasi in zasolkov odvisno prav od tega. Treba je torej nadaljevati z delom oz. uresničevajo čezmejnih projektov, ki jih finančno podpira evropska skupnost (5b, Leader II, Interreg II); za omenjeni resor pa so se občine obrnile do Gorske skupnosti, ki koordinira njihovo delo, obenem pa načrtuje nove tovrstne iniciative (Interreg III, Obiettivo II).

Naj za na konec poudarimo, da je Gorska skupnost Nadiških dolin zelo pomembna institucija, ki deluje na teritoriju, je zato dovezna za stvarne potrebe in si hkrati prizadeva za produktivno in perspektivno čezmejno sodelovanje ter koordinira delo manjših občin, ki so na njenem območju. Njen obstoj je torej temeljnega pomena za Nadiške doline.

EBNER NA OBISKU PRI SLOVENSKI MANJŠINI

Evropski poslanec Michl Ebner, soprodsedujoči skupnemu odboru slovenskega in Evropskega parlamenta, je bil 14. in 15. t.m. na obisku pri slovenski manjšini na avstrijskem Koroškem. Tu se je seznanil s položajem slovenske manjšine. V Celovcu in v Pliberku se je Ebner sestel s predstavniki organizacij koroških Slovencev, osrednje teme pogovorov pa so bile položaj manjšine v slovenskem vključevanju v Evropsko zvezo ter posledice, ki bi jih izidi volitev v Avstriji lahko imeli za manjšino. Slovenska manjšina je poslanka Ebnerja na obisk Koroške povabila avgusta, ko je bila gospodarska delegacija Narodnega sveta Koroških Slovencev na Južnem Tirolskem, od koder je Ebner doma.

ALPIN

PREDLOG ZAKONA V DRŽAVNEM ZBORU

ZAMEJCEM ZAGOTOVITI SPREJEM PROGRAMOV IZ MATIČNE DRŽAVE

Sedem poslancev iz raznih strank v slovenskem parlamentu (prvi je podpisal Ivo Hvalica) je predložilo v obravnavo predlog zakona o zagotavljanju vidnosti in slišnosti programov RTV Slovenija ter krajevnih radijskih in TV postaj na območjih sosednjih držav, kjer živi slovenska narodna skupnost. Predlagatelji poudarjajo, naj bi zakon sprejeli po hitrem postopku, ker tako zahtevajo izredne potrebe države. Opozarjajo, "da bo sprejem zakona jasen znak, da je slovenska država končno pripravljena zagotoviti svojim manjšinam v sosednjih državah, to je v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in na Madžarskem, možnost, da sprejemajo slovensko besedilo v sliki in zvoku, s čimer bi tudi potrdila svojo podporo prizadevanjem za ohranitev slovenske življa v zamejstvu. Ta podpora je še posebej pomembna v času, ko se je na primer položaj slovenske narodnosti na avstrijskem Koroškem po izvolitvi novega deželnega glavarja

bistveno poslabšal, ko se slovenski narodnosti v Italiji v nedogled podaljšuje sprejem globalnega zaščitnega zakona in ko na splošno v vseh sosednjih državah grozi resna nevarnost, da se asimilacijski pritiski na slovensko narodnost še nadalje povečajo."

Predlog zakona določa, da bi morali čimprej oz. vsaj do leta 2000 tehnično usposobiti obstoječo mrežo prenosnih naprav in pretvornikov, ali pa zgraditi nov tak sistem ob slovenski meji za Italijo, Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko, s čimer bi zagotovili vidnost in slišnost programov RTV Slovenija in krajevnih radijskih in TV programov na območjih omenjenih držav, kjer živi slovenska narodna skupnost. Omenjene naložbe bi stale največ 500 milijonov tolarjev. Obseg dopolnitve mreže RTV pretvornikov bi morali določiti še letos, in sicer v sodelovanju s predstavniki osrednjih slovenskih organizacij v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in Madžarskem.

M.

O ČEZMEJNI TELEVIZIJI

JURIJ PALJK

obstajajo, a jih v živo še nikdar nisem spremljal, po televiziji pa tudi ne videl. Ko sem odhajal domov, sem bil vesel in sem si v avtu na glas dejal: "Tale dnevnik je prava bomba za našo slovensko skupnost, prepričan sem, da bo dobro vplival na slovensko osveščenost in nas bo kot manjšino še bolj utrjeval v zavesti, da je prav, da ostanemo zvesti svojim slovenskim koreninam."

Pripravljen na začetek prenosov slovenskega TV dnevnika tržaškega sedeža RAI preko koprške televizije, ki jo v Teržu odlično vidim, na Vipavskem pa jo tudi dobro vidijo, sem svečan obvestil najprej ženo in nato tudi svoje na Vipavskem, da bodo od sedaj naprej lahko gledali tudi "zamejsko stvarnost", ki jo tudi zaradi televizije premalo poznajo-poznamo. Obvestil sem tudi nekaj prijateljev, ki čutijo z nami, ki smo najbolj izpostavljeni takim in drugačnim pritiskom večinskega naroda, in kaj se je zgodilo? Kakšno ra-

zočaranje vseh, ko smo ugotovili, da koprška televizija prenaša slovenski TV dnevnik RAI, a v nemogočih urah! Gotovo ne v tistih, ki so nam jih obljubili, in to je sramota!

Zakaj to počno pri TV Koper? Zakaj se ne držijo dogovorjenih časovnih terminov, da bi sicer pozno, a vseeno še isti dan videli TV dnevnik, ki govori izključno o nas? Kdo se ne drži dogovorov? Mar naj spet začnemo misliti, da se to počne nalašč, ker gre za slovenski TV dnevnik, ki ga manjšinci sami naredimo? Kako naj se počutijo naši radijski in televizijski kolegi slovenskega sedeža RAI v Trstu, ki maloštevilni dobro pripravljajo TV dnevnik in potem vidijo, da jih nekdo dobesedno zafrkava s prenosi ob tako nemogočih poznih urah. V teh so pred TV zasloni samo nespeči ljudje, morda bolniki in pa žalostni brezposelni, katerim ne zavzamejo ura ob šestih jutraj - vsaj meni zavzamejo takrat, ko moram najprej hčerko odpeljati v slovensko šolo in nato ob osmih na delovnem mestu prizgati računalnik.

Jaz in večina znancev, ki bi radi videli slovenski TV dnevnik deželnega sedeža RAI v Trstu, smo naravnost besni in ogorčeni! Če se namreč nekaj obljubi, se mora obljubo tudi izpolniti. Zato zahtevamo, da se slovenski TV dnevnik predvaja po koprski televiziji ob dostojni uri; to zahtevamo od RTV Slovenija in Televizije Koper, ki sta odgovorni za predvajanje dnevnika! Že res, da živimo v zamejstvu in nam pomalem skoraj vsi svetujejo, naj bodimo "lepo pridkani in po možnosti tihi". Kar pa gre čez vsako mero, je vredno tudi protesta in zahteve. Zato ne prosimo, ampak zahtevamo!

POBUDA FORUMA ZA GORIŠKO

OVADBA ZOPER SEDEM ITALIJANSKIH ČASTNIKOV

Predsednik Foruma za Goriško, organizacije za civilno družbo, Sergij Pelhan je na novinarski konferenci v tork, 12. oktobra, sporočil, da je Forum na okrožnem državnem tožilstvu v Novi Gorici vložil ovadbo zoper sedem nekdanjih častnikov italijanske vojske. Povzročili naj bi kaznivno dejanje, ki ne zastara, namreč vojno hudodelstvo zoper civilno prebivalstvo. Ovadeni častniki naj bi bili krivi za poboj osmih domačinov in pozig vasi Ustje 8. avgusta leta 1942. Predsednik Foruma za Goriško zastopa odvetnik Milan Lozej, ki je zahteval, naj tožilstvo uvede preiskavo. Ta organizacija civilne družbe je domnevno kaznivo dejanje vojnega hudodelstva prvič prijavilo tožilstvu že pred tremi leti, vendar na svojo vlogo ni sprejelo odgovora.

Ovadbo so zdaj vložili zoper nekdanje častnike italijanske vojske: generala Umberto Ricagna, polkovnika Giuseppeja Molinarija, polkovnika Fausta Lavizzarija, polkovnika Attilia Actisa, kapetana Giuseppeja Masettija, poročnika Riega Agaccija in poročnika Augusta Malaguttija. V Forumu za Goriško ne vedo, če so ovadeni častniki še zivi oz. kje prebivajo.

Zgodilo se je takole: 8. avgusta 1942 je v Ustje vdrl oddelek alpincev italijanskega bataljona Val Cisono, ki je bil nastanjen v Ajdovščini. Prebivalce so izgnali iz hiš, vas do

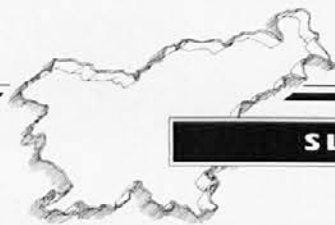
tal pozgali in pobili brata Antona in Milana Stibilja, brata Avgusta in Evstahija Podgornika, Maksa Kanteja, Antona Vrtočca, Metoda Štrancarja in Ivana Uršiča. Razlog za poboj in pozig vasi naj bi bilo maščevanje zaradi uboja poveljnika karabinjerjev v Ajdovščini Gaetana Marroneja dan prej. Krivdo za uboj je poveljstvo divizije alpincev Julia narprilo prebivalcem Ustja in partizanom, čeprav je šlo za obratno med vojaškimi poveljniki.

Forum za Goriško, vlagatelj ovadbe, je predlagal, naj v preiskavi uporabijo tudi podatke iz arhiva Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, dokumente Komisije za ugotavljanje zločinov okupatorja in listinsko gradivo, ki ga je zbral dr. Lavo Čermelj. Zaslili pa naj bi tudi dr. Toneta Ferenc, kot zgodovinarja dogodkov med drugo svetovno vojno.

M.

OBVESTILO

KULTURNI DOM NOVA Gorica vabi na izvenabonmajski koncert v cerkvi Kristusa Odršenika v Novi Gorici. S celovečernim recitalom na orglah v tork, 26. t.m., ob 20. uri bo nastopil Milko Bizjak ob 20-letnici umetniškega delovanja. Za seboj ima že preko 700 solističnih koncertov na orglah in čembalu doma in na tujem. Posnel je več plošč in izdal obsejne notne zbirke glasbe iz 17. in 18. stol.

POHVALE IN KRITIKE V POROČILU EVROPSKE KOMISIJE

MARJAN DROBEŽ

V slovenski vladi in političnih strankah so nestrpnost, a z optimizmom pričakovali poročilo Evropske komisije o pripravljenosti držav kandidat za članstvo v EU. Državni zbor in vlada sta sicer v zadnjem obdobju sprejela veliko novih zakonov in izvršilnih predpisov v skladu s pravnim redom in zahtevami evropske povezave, toda vzdruške so kvarile slabe ocene, vsebovane v lanskem poročilu Evropske komisije, in kritične ocene o zaostajanju Slovenije, objavljene v nekaterih tujih časnikih. Med temi je bil tudi angleški tednik *The Economist*.

Sedanje ocene pa so bistveno boljše od lanskega poročila Evropske komisije. V Bruslju poudarjajo, "da je Slovenija močno pospešila celotna prizadevanja za prilagoditev EU, s čimer je izpolnila večino kratkoročnih nalog iz partnerstva za pristop". Poročilo so ugodno komentirali predsednik Janez Drnovšek, minister za evropske zadeve Igor Bavčar in začasni vodja delegacije Evropske komisije v Sloveniji Vincent Piket.

Kljub temu napredku pa je očitno, da bo Slovenija najpomembnejše naloge na poti

vključevanja v EU morala šele opraviti. Najvažnejše so v poročilu podrobno obrazložene. Gre npr. za sodne zaostanke, ki naj bi jih bilo kar okoli 566 tisoč, za zapiranje prostocarinskih prodajalnih na mejnih prehodih z državami članicami EU, zaostajanje denacionalizacije, zastoj pri reformi državne uprave in pravosodja, privatizacijo gospodarstva, ki naj bi potekala prepočasno, spodbujanje naložb tujega kapitala v Sloveniji ter za domnevno premajhno samostojnost Banke Slovenije od politike in velikih javnih podjetij. Na ta področja so naslovljene največje kritike v poročilu, ki obsega kakih 100 strani. Zanimivo je, da poročilo priznava varnost jedrske elektrarne Krško, ki se je povečala z nakupom dveh uparjalnikov, kar je v nasprotju z obtožbami in opozorili glede njene varnosti, ki prihajajo iz Avstrije. Poročilo sedaj intenzivno preučujejo na posameznih ministrstvih, vlada pa se bo do dokumenta opredelila 27. oktobra. Tedaj bo tudi sprejela program novih nujnih ukrepov za nadaljnje prilagajanje pravnemu redu EU.

To prilagajanje bo potekalo v bolj zapletenih okoliščinah. Slovenija zdaj sodi v prvo skupino šestih držav kan-

didat, v letu 2000 pa se bo v pogajanja vključilo novih šest ali nemara celo sedem drugih držav kandidat. Spričo tega dejstva bo potrebno veliko modrosti, naporov in volje, da bi se obdržali med tistimi državami, ki naj bi bile okoli leta 2003 sprejete v EU. Predsednik Evropske komisije Romano Prodi je opozoril, "da bodo pogajanja za vsako področje zahtevna, države kandidatke pa bodo morale takoj prevzeti polno vlogo in odgovornost za svoj napredek, kar bo tudi pogoj in merilo za sprejetje v EU".

DENACIONALIZACIJA IZKLJUČNO NOTRANJE VPRAŠANJE SLOVENIJE

V Sloveniji bodo, tako poudarja minister Bavčar, pospešili denacionalizacijo, saj so doslej vrnili lastnikom le okoli tretjino vrednosti po drugi svetovni vojni odvzetega premoženja. Preobrazbo javne uprave bodo izvedli tudi z novim zakonom o vladi in zakonom o javnih uslužbencih. Strokovno usposabljanje sodnikov o evropski zakonodaji pa že poteka. Pospešili bodo tudi privatizacijo v gospodarstvu, kjer delež zasebnega sektorja v proizvodnji dosega komaj od 50 do 55%. Naložbe iz tujine naj bi povečali tudi ob pomoči slovenske

razvojne družbe. Le-ta bi tujim investitorjem zagotovila zemljišča po ugodnejših pogojih in cenah, tujcem pa bi lahko prodala ali dala v najem tudi nekaj nekdanih družbenih podjetij, ki jih sedaj upravlja. Vprašanje nadaljnega obstoja brezcarinskih prodajalnih bo vlada preučila, potem ko bo obravnavala ustrezno poročilo inštituta za ekonomska vprašanja v Ljubljani in naredila dodatne analize.

V Sloveniji pa se bodo odzvali tudi na možnost, da bi petnajsterica na pobudo katere države članice (omenimo zlasti Avstrijo) zahtevala kompromise ali popuščanje tudi na področjih, ki niso vključena v pravni red Zveze. Omenjajo predvsem t.i. nediskriminatorno denacionalizacijo, ko naj bi premoženje vrnilo tudi tujim interesantom, ki so jim nadomestilo za odvzete premožnine plačale že države, v katerih sedaj živijo. Zadnje poročilo Evropske komisije tega vidika denacionalizacije ne omenja. Slovenski pogajalci, zelo odločen je tudi minister Bavčar, morebitnim tujim zahtevam na področju denacionalizacije ne bodo popustili, "tudi če bi to pomenilo, da Slovenija še 50 let ne bo postala članica EU".

NAJVEČJI ZASEBNI MEDICINSKI CENTER NA PRIMORSKEM

Zasebni medicinski center De Lorenzi se je preselil v nove prostore na Erjavčevi cesti v Novi Gorici, v veliko zgradbo, ki je v neposredni bližini mejnega prehoda z Italijo. Vodi ga doktorica Ksenija De Lorenzi, specialista za bolezni ušes, nosu in grla, ki je prej 19 let delala v splošni bolnišnici dr. Franca Deržanca v Šempetru pri Gorici. V dosedanjih praksi si je pridobila veliko izkušenj in novega znanja, tudi z operacijami, ki jih je opravila zelo veliko. V svoji kartoteki ima podatke o okoli pet tisoč pacientih, ki jim je nudila zdravstveno pomoč oz. oskrbo. Pri operacijah sodeluje tudi primarij dr. Jernej Podboj iz Kliničnega centra v Ljubljani, ki je eden najboljših slovenskih specialistov za bolezni ušes, nosu in grla.

Dr. Ksenija De Lorenzi (njen rod po očetu izhaja iz Furlanije) si je pridobila tudi koncesijo države, s čimer je njen zdravstveni center bil vključen v sistem javnega zdravstva. Zaradi tega sprejema tudi paciente z napatnicami, ki jih izdajajo zdravniki v javnih ambulantah. Od vseh pregledov oz. posegov s pacienti, ki prihajajo z napatnicami, je kar okoli 85 odstotkov. Ostalih 15 odstotkov pa je delež pacientov samoplačnikov.

Zasebni medicinski center De Lorenzi je največji takega statusa na Primorskem. Poleg dr. Ksenije De Lorenzi v njem deluje še 7 drugih zdravnikov specialistov z raznih področij, tako da v njem nudijo pregledne oz. zdravstveno pomoč za skoraj vse bolezni.

KORISTEN PRIPOMOČEK

REGISTER SLOVENSkih SVETOVALCEV

GABRIJEL DEVETAK

Gospodarska zbornica Slovenije je v sodelovanju s Phare izdelala praktičen register o slovenskih svetovalcih na 405 straneh. Delo je izredno pregledno urejeno. Takoj za uvodno besedo predsednika GZS mag. Jožka Čuka sledi register za izbiro slovenskih svetovalcev in uporabo njihovih storitev. Pri tem so zajete tudi opredeljene idealne svetovalne, ovrednotenje teh storitev, praktično izvajanje itd. Za začetnike so koristna tudi navodila za uporabo interneta, ki jih je založnik podal tudi z vidika iskanja svetovalcev, kodeksa poslovnega obnašanja, opisa posameznih svetovalcev itd. Osrednji del registra pa zajema preglednice z izbiro svetovalcev na različnih področjih delovanja (inženiringa, projektiranja, okolja, gospodarstva, zdravstva, izobraževanja itd.). Tudi abecedni seznam slovenskih svetovalcev je skrbno pripravljen. Temu pa sledi še referenčna služba za svetovalstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Prednost tega priročnika je v tem, da je natisnjem, poleg slovenskega, tudi v angleškem jeziku, kar odpira velike možnosti uporabe tudi tistim, ki ne obvladajo slovenščine. Tudi s to publikacijo je GZS pokazala, da si prizadeva, da z uporabo novih metod in tehnologij pospešuje razvoj podjetij in jim lajša prilagajanje pri poslovanju z EU. Priročnik bo koristen ne samo za poslovneže v Sloveniji, ampak tudi za Slovence v zamejstvu in drugod po svetu.

O ODSTRELU SLOVENSkih MEDVEDOV

Društvo za odpravo lova v Sloveniji s sedežem v Novi Gorici je objavilo oster protest zoper odločbo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, s katero se dovoljuje odstrel 65 medvedov, češ da te zveri ogrožajo ovčerejo in živinorejo. Društvo opozarja, "da so medvedi del naše naravne dediščine, nad katerimi se izvaja že pravi genocid". Ministrstvu oporekajo zastopanje interesov kmetijstva in lovcev in predlagajo, naj bi tudi v Sloveniji ustanovili gozdno policijo - rangerje -, ki bi lahko neodvisno od kmetijskih in lovskih interesov skrbela za pravilno ravnovesje med naravo in divjadjo.

ODPRTJE RAZSTAVE O DOMOBRANSTVU

Kot smo že poročali, so v muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani pripravili razstavo dokumentov, fotografij in drugega gradiva o slovenskem domobranstvu, o boroženi sili protirevolucije v Sloveniji. Razstavo so odprli v sredo, 20. oktobra, s priložnostno slovesnostjo, ki jo je obogatil nastop kvarteta Tartini. Razstava v Ceki novem gradu (na območju Tivolija) je odprta ob običajnem času, na ogled pa bo vsaj do januarja leta 2000. Avtorica razstave je kustosinja Monika Kokalj Kočvar, izšel pa je tudi zbornik z razpravami o domobranstvu na Slovenskem z naslovom *Mati, Domovina, Bog*.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE / SEZONA 1999-2000

OSTRŽEK V VZNEMIRLJIVEM PRIKAZU

IVA KORŠIČ

Primorsko dramsko gledališče na svoji vsakoletni dramski poti posveča že nekaj let prvo postavitev sezone izmenoma mlajšim oz. najmlajšim gledalcem. Tako je prvo letošnje uprizoritev, in sicer Collodijeve *Ostržkove dogodivščine* v slovenskem prevodu in dramaturgiji Iva Svetine, namenilo odrasčajoči mladini. Predstava se je porodila v sodelovanju s Primorskim poletnim festivalom in je bila premiero uprizorjena v režiji Katje Pegan minulega 16. septembra v Kopru, v Novi Gorici pa 5. oktobra dopoldne.

Svetinovo priredbo svetovno znane zgodbe, ki je osvojila srca prenekaterih generacij, sta režiserka Katja Pegan in dramaturginja PDG Teja Rogelj vzeli kot podlago za svojstven, posodobljen prikaz te mladinske pripovedi. Le-to je italijanski dramatik Carlo Collodi, s pravim imenom Carlo Lorenzini (1826-1890), napisal leta 1880. Zgodbo označuje razvejena domišljija in v njej najdemo prvne najrazličnejših literarnih vrst: pravljičjo, basen pa tudi satiro in grotesko. Celoto preveva fantastični realizem, v katerem so bolj ali manj prikriti moralni in vzgojni nauki.

Na videz čisto navadno poleno postane v rokah Pepeta lutka, ki si srčno želi postati pravi fantiček. A za tako velik dosežek je treba veliko žrtvovati in prestati včasih prav neljube ali zelo boleče preizkušnje.

Ostržek je živahen, razigrano poreden. Ni mu dosti do šole, dela; rad nagaja, se v brezdeltu potika po mestnih ulicah, se zabava, pri tem zaida v zelo nevarne situacije, pade v roke goljufo, preda se lažnemu blišču dežele igrača, spremeni se v ubogega oslička, dokler ga ne pogoltne riba. V njenem želodcu pa se končno spet sreča s skrbnim očetom Pepetom in mu pomaga srečno prilesti iz ribe. Hude življenjske tegobe izučijo Ostržka, ki se končno reši lesene kože in postane spoštljiv, ubogljiv fantič iz mesa in krvi.

Teja Rogelj in Katja Pegan sta v svoji predelavi vsebino predstavili v naš čas in Ostržka iz neugnanega fantička spremenili v razposajenega odrasčajočega najstnika, ki ne prenaša ustaljenih pravil. Omamljajo ga rock glasba, elektronske igrice, a tudi razne druge zelo nevarne vabe sodobnega sveta, mamila. S to smrtonosno realnostjo se sooča mladi junak, pa tudi s per-

verzno dvoumnimi osebami, ki jih je polna današnja družba. Tudi lepa svetlolasa vila, ki je v Collodijevem delu umirjeno in razsodno materinska, se nam prikaže kot razvajena, koketna punca. Od Ostržka pričakuje neko drugačno (ljubezensko?) razmerje, pa tudi Ostržek sam nas ob koncu nemalo vznemiri, ko v svoji marljivosti, a precej odmaknjeni, hladno učeni drži deli moralne izreke v izbranem latinskem jeziku.

Pričujoči prikaz Ostržka in njegovih življenjskih dogodivščin se hoče čim bolj približati današnji mladini, a ne vem, če so na novogoriški premieri prisotni najstniki do jeli celovito sporočilnost dela, saj so se v glavnem razvneli le ob določenih komičnih ali grotesknih odskih trenutkih. Prikazana inačica zgodbe nas grenko opozarja na kaotičnost današnjega sveta, v katerem je toliko nerešenih vprašanj.

Ob tem se odrasli gledalec sprašuje, ali je smiselno spreminjati klasični tekst, ki je s svojimi globokimi razmišljanji namenjen predvsem otroškemu svetu, večkrat posejanemu z drobnimi lažmi in s potegavščinami, a je vendarle še nepokvarjena življenjska oaza.

Ostržka je z intenzivno, dovršeno plastično igro podal izjemni Radoš Bolčina, ki je tudi tokrat dal res "vse od sebe". Imeniten je profesionalni plesalec Siniša Bukinac, predvsem kot lahkotno gibčni vseprisotni, a nedosegljivi Murn Modrijan - njegovo pravilno navzočnost poudarjata dognana igra luči in sence ter glasbena spremljavanja - Ivo Barišič se je mojstrsko "levil" iz skrušenega Pepeta v načičkano Ognježerko, šarmantno zasanjano M. Monroe, starčka, in pogrebca. Dragica Kokot in Stane Leban sta med drugimi vlogami odigrala skoro "mafijski" prizor Lisice Zvitorepke in Mačka Brljava; Gorazd Jakomini pa je še posebno izstopal kot Mož z bičem in Ribič; Gospa meščanka, Dekle, Vila Zlatolaska in Trlica je bila mlada absolventka dramske igre na ljubljanski AGRFT Helena Peršuh.

Predstavo so oblikovali še scenograf Pepi Sekulič, kostumografka Ana Matijević, avtor glasbe Mirko Vuksanović, avtorja glasbe za songe - te je spisala Katja Pegan - Danilo Kocjančič in Robert Vatovec, oblikovalec luči Samo Oblakar, scenski slikar Branko Drenkja in lektor Srečko Fišer.

ITALIJANSKO PRAVO

KAKŠNA PRIHODNOST ZA SAMOSTOJNE POKLICE?

DAMJAN HLEDE

Minili sta že več kot dve leti, odkar je zakon št. 266/97 (t.i. zakon Bersani) odpravil prepoved izvrševanja samostojnih poklicev v družbeni obliki, ki jo je leta 1939 uvedel zakon št. 1815 (o tem gl. Novi glas 14. julija 1997). Profesionalci so se doslej (in se še danes) lahko med sabo povezujajo le v pravni obliki združenja. Zakon Bersani je takrat z enim samim členom odpravil šestdesetletno prepoved t.i. profesionalnih družb in poveril pravosodno ministrstvo, naj v sodelovanju z ministrstvom za industrijo, trgovino in obrtništvo ter z ministrstvom za zdravstvo pripravi izvajalni odlok, ki bi vseboval pravilnik za ustanavljanje družb za izvrševanje samostojnih poklicev in za njihovo delovanje. Določilo zakona Bersani je bilo delezno precejšnjih kritik, ki so poudarjale absurdnost postopka, po katerem bi dejansko z ministrskim odlokom odpravili ali spremenili določilo člena 2232 civilnega zakonika (nujnost osebne izvedbe dejavnosti profesionalne narave), po katerem bi torej pravni vir nižje stopnje (odlok) posegel v normo, ki jo vsebuje pravni vir višje stopnje (zakon). Mnogi pač trdijo, da predstavlja omenjeni člen 2232, kljub odpravi izrecne prepovedi, ki jo je vseboval zakon iz leta 1939, še vedno nepremostljivo oviro za izvrševanje samostojnih poklicev v družbeni obliki.

Izvajalni odlok je bil v začetku lanskega leta pripravljen, a ga je Državni svet zavrnil, tako da je beseda spet prešla k pristojnim ministrstvom. Zadeve so se od takrat še bolj zakomplicirale. Prišlo ja pač na dan, da je uvedba možnosti družbenega izvrševanja samostojnih poklicev nujno povezana s samo splošno reformo samostojnih poklicev, za katero je bila sestavljena posebna parlamentarna komisija. Ko se je pred kratkim uvajala reorganizacija ministrstev, je prišlo na dan, da je tudi s tem povezano vprašanje samostojnih poklicev in njihovih morebitnih družb, saj bi bilo treba najprej preurediti pristojnosti ministrstev z ozirom na nadzor različnih samostojnih poklicev. Dalje je vprašanje samostojnih poklicev prišlo glasno na dan tudi pri debati o reformi univerzitetnih tečajev, kar je seveda vezano na vprašanje formacije in načinov vstopa v poklicne "stanove".

Prizorišče so seveda obogatile tudi posamezne nor-

me, ki so predvidele možnost ustanavljanja družb s specifičnimi profesionalnimi pristojnostmi. Poleg že ustaljenih družb za inženiring, ki jih ureja pred kratkim nekoliko spremenjen zakon št. 109/1994, so bile uvedene tudi družbe za obdelavo podatkov med svetovalci za delo (zakon št. 144/99) in pa, pod določenimi pogoji, družbe posrednikov za telematsko odpošiljanje davčnih prijav. Tudi sodstvo se je zadnje čase izreklo o nekaterih specifičnih primerih. Odločitve so bile v glavnem negativne. Ustanovne listine, ki so predvidevale izvrševanje samostojnih poklicev v družbeni obliki, niso premostile sodne preveritve. Le pred kratkim je milanski sodnik, ki nadzoruje register podjetij, odredil vpis navadne osebne družbe s profesionalnim značajem.

Bodočnost profesionalnih družb je torej še zelo nejasna, tako kot usoda in prihodnost poklicnih "stanov". Prilaganje evropskim normam, ki se zgledujejo po načelu prostega trga in svobodne konkurence, ovira vneto stanovska obramba dosežanih privilegijev, do rešitev pa verjetno zato ne more priti, ker sta obe poziciji (evropska in stanovska) preveč skrajni.

SLOVENIJA IN F-JK

SODELOVANJE INTERREG PREKO GOSERVISA

Program Interreg III. odpira nove možnosti sodelovanja med F-Jk in Slovenijo. Po tej posebni kreditni liniji je pomoč namenjena kooperaciji med malimi in srednjimi podjetji oz. obrtniki, ki delujejo v pokrajinah Videm, Trst in Gorica. EZ daje v ta namen na razpolago skupno 1,6 milijard sredstev. Družba Finest iz Pordenona je zadolžena za podeljevanje kreditov, razpoložljivih sredstev vsem načrtom, prospektom, ki bodo odgovarjali zastavljenim merilom. Finančna sredstva bodo dodeljena na osnovi postavljene lestvice, vse dokler ne bodo izčrpani razpoložljivi viri. Omenjena kapitalska družba mora biti tudi finančno soudeležena pri vsaki *joint-ventures* v višini najmanj 30% vrednosti celotnega financiranja. Naj omenimo, da bodo imela posebno ugodje mešana slovensko-italijanska podjetja. V okviru tega programa je ESA (ustanova, ki skrbi za razvoj obrtništva) razpisala natečaj za svetovalska podjetja, ki so usposobljena za pripravo načrtov za prekomejno sodelovanje. Zanimosa podjetja, ki so izpolnjevala določene pogoje, ki odgovarjajo določenim rekvizitom, je ESA vpisala v poseben seznam. V njem je tudi družba Goservis doo. Italijanska podjetja več kot 1000 receptov za različne priloge, a je kljub temu skrbno pazila, da je v knjigo uvrstila množico receptov za slastne jedi za vsakdanje družinske obede. Njeno pisanje je lahko razumljivo, saj avtorica postopno razlaga navodila, kako hrano pripraviti; ob vsem tem daje tudi nasvete, kako se lažje pripravljajo nove in fantazijske kulinarične zamisli. Bralec bo v knjigi našel še celo vrsto drobnih namigov, kako prihraniti čas pri kuhanju, nasvetov, kako lepše okrasiti krožnike, kako se kuhajo dobre jedi tudi v mikrovalovni pečici ter seveda vse nasvete za danes neobhodno zmrzovanje jedi

MARJAN DRUFOVKA

V TRŽAŠKEM ZALIVU

SREČANJE SOFTCOM PLUS '99

Dne 15. t.m. je na hrvaški ladji Marko Polo, ki je bila privedena pri Pomorski postaji v Trstu, potekalo srečanje podjetij iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Slovenije, ki se ukvarjajo s softwarejem in telekomunikacijami z naslovom *SoftCOM Plus '99* oz. *Interregional Software and Telecom Business Meeting*. Srečanje so priredili družba Seed iz Trsta, Tehnološki center iz Splita, Tehnološki Park iz Ljubljane in Silicon Alps Technologyland Kärnten iz Celovca. Pobuda je imela tudi več uglednih pokroviteljev. Bila je pomembna priložnost za navezavo stikov z operaterji, tržišči in investicijskimi projekti jadranskega območja.

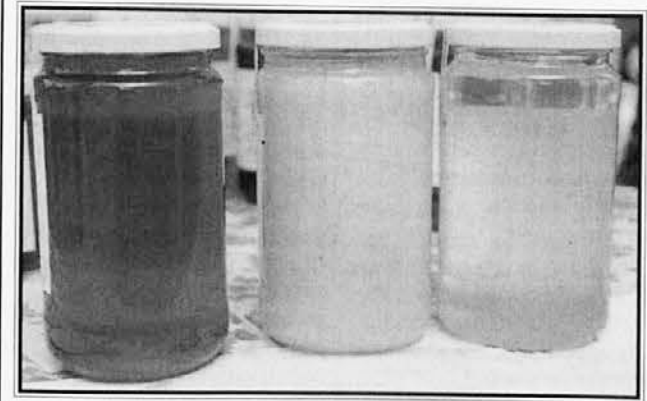
Na srečanju, ki se ga je udeležilo veliko število managerjev in predstavnikov raznih podjetij, so med drugimi spregovorili Juraj Busolić v imenu Tehnološkega centra iz Splita, Antonio Sfiligoi v imenu družbe Seed, tržaški Župan Riccardo Illy in hrvaški minister za znanost in tehnologijo Radovan Fuchs. Orisano je bilo tudi delovanje raznih pomembnih znanstvenih ustanov iz Italije, Avstrije, Slovenije in Hrvaške, udeleženci pa so imeli priložnost se seznaniti z možnostmi za sodelovanje z morebitnimi partnerji, saj so bili na razpolago trije sklopi: eden je zadeval ravno področje softwareja in telekomunikacij, drugi je vseboval gospodarski forum, tretjega pa je predstavljalo 40 razstavnih točk.

RAZSTAVNI NATEČAJ KRAŠKEGA MEDU

ZA KAKOVOSTNO ČEBELARSTVO

V Groznjanu v Istri so konec septembra priredili mednarodni razstveni natečaj kraškega medu. Pri tej pobudi so sodelovale razne ustanove in inštituti. Sodelovali so čebelarji iz goriške pokrajine, ob njih še Krožek Istria in konzorcij čebelarjev iz tržaške pokrajine. O tej zanimivi pobudi, ki je povežala čebelarje treh različnih stvarnosti, to je Slovenije, tržaške pokra-

kovost naših proizvodov. Velikokrat smo poudarili, da je Kras sicer skop s količino pridelka, a da je ta pridelek izredno kakovosten, je pa tudi res in tega se s časom vse bolj zavedamo, da je od strokovne usposobljenosti odvisno, v kolikšni meri bo ta kakovost še izstopala iz povprečja. Kot rečeno, je sicer potrebno izboljšati ali povečati znanje o medu in poskrbeti, da se to

jine in Hrvaške, smo se pogovorili s predsednikom konzorcija tržaških čebelarjev dr. Liviom Dorigom. Podčrtati gre, da je bil konzorcij deležen lepega priznanja, saj je za vzorec medu - mešanico rešeljikovega in akacijevega medu - zmagal srebrno čebelico. Dr. Livia Doriga smo vprašali, kako ocenjuje to mednarodno pobudo.

"Ob tej prvi razstavi smo dosegli lepe uspehe, zato je naše zadoščenje veliko. Glede te pobude bi si želel, da bi postopoma pridobila oznako, da gre za meddeželno razstavo in ne mednarodno kot tokrat. Želim si, da bi ta razstava in natečaj kraškega medu resnično odražala zemljepisno opredeljenost Krasa, ki se deli na italijanski, slovenski in hrvaški del. Gre za pomembno pobudo, ki se bo vsaj tako upam - še razvila in pridobila nekakšen krožni značaj, tako da bi se ta natečaj vrstil enkrat na hrvaškem, drugič na slovenskem in tretjič na italijanskem Krasu. Gre za zamisel, ki so jo predlagali slovenski čebelarji in ki smo jo mi podprli. Tako bi na primer po letošnji prireditvi v Groznjanu v Istri prihodnje leto to razstavo priredili v Štanjelu, leto kasneje pa na Repentabru. Gre za tri točke, tri višinska naselja, ki so daleč naokoli vidna in prepoznavna in jim je mogoče dati zelo veliko, tudi simboličnih, pomenov. Prav pa je, da povečamo tudi, zakaj je ta razstava važna. Med najpomembnejši obveznostmi čebelarjev je treba omeniti vsaj nekatere, ki izstopajo po pomenu. V prvi vrsti se nam zdi potrebno, da sami poskrbimo zato, da seznanimo čim širši krog uporabnikov, katere so prehrabene in organoleptičke značilnosti našega pridelka, in torej moramo poskrbeti zato, da čim širši krog ljudi seznanimo s koristnostjo medu. Istočasno pa moramo poskrbeti tudi za to, da stalno izboljšujemo ka-

živilo vključi v prehrabeno kulturo. Skrbeti moramo seveda tudi za kakovost medu. Obenem pa je tudi pomembno, da razpolagamo z zadostno količino pridelka, ki naj nam zagotavlja možnost, da se upremo pritiskom tržišča, ki ima globalne razsežnosti je vse bolj agresivno in ni pozorno na kakovost."

To pomeni, da razmišljate tudi o uvedbi nekakšne zaščitne znamke za kraški med?

Tako je. Ta pobuda je na dobri točki. Kaže tudi, da bo Evropska zveza finančno podprla pobudo in dodelila nekaj sredstev iz skladov PHARE. Načrt smo pripravili mi in čebelarji z goriškega Krasa; Slovenija pa, ki ni še članica Evropske zveze, bo imela možnost črpati sredstva iz evropskega projekta PHARE za našemu, saj smo se v tem smislu dogovorili. Sodelovali bomo torej pri pobudah, ki naj izboljšajo naš pridelek in tehnično pomagajo našim čebelarjem. Prišlo naj bi do sodelovanja med videmsko, ljubljansko in tudi tržaško univerzo, da bi ta vseučilišča sodelovala pri raznih raziskavah, ki naj prispevajo k napredku kakovosti medu, izboljšanju tehnike vzreje čebelnih družin in pri selekciji naše domače pasme čebel, saj gre za posebno pasmo, ki živi na tem predelu Krasa. Predvsem se nam zdi pomembno, da pride do uskladitve v tehnologiji in čebelarskem znanju, tako da vsi skupaj na obeh straneh meje uporabljamo ista merila in iste kriterije, tako da bi vsi obvladali tako rekoč en jezik za skupni napredek. Težiti moramo za tem, da sodelujemo s tistimi stvarnostmi, ki razpolagajo z istim ali zelo podobnim pridelkom, in gotovo ni to med, ki ga pridelajo čebelarji v pokrajini Pordenona, ampak bo to med, ki ga pridelajo v Sežani.

ZA AMBICIOZNE KUCHARJE

ZAKLADNICA RECEPTOV

Velika družinska kuharska knjiga je naslov nove bogate zakladnice receptov za vsakovrstne priloge, ki je izšla pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani pred časom.

Knjiga kuharskih receptov in nasploh nasvetov, kako bolje in bolj zdravo kuhati, je večjega formata, barvno ilustrirana in zelo pregledna; to je delo angleške avtorice Mary Berry, v slovenski jezik pa so knjigo prevedle Marija Brezigar, Marjeta Gostinčar Cerar, Vera Lamut in Jana Kranjec Menaše; lektorirala jo je Darinka Koderman, korigirala pa Nuša Mastnak. Knjigo je v izdaji Mladinske knjige uredila Irena Trenc Freljih, tehnična urednica pa je bila pri zajetnem knjižnem projektu Matka Juvančič.

V knjigi bo bralec našel vse najbolj priljubljene in tisočkrat preizkušene recepte in seveda novosti, ki jih doslej vsaj laiki na področju kulinarike še nismo poznali. Avtorica knjige v uvodu pove, da je novo in razširjeno izdajo knjige priredila za sodobni čas, tako da "so vsi recepti, ta-

ko stari kot novi, usklajeni s sodobnimi zahtevami po zdravi, hitro pripravljene hrani iz svežih sestavin. Poudarek je na prilagodljivosti in pestri izbiri; moj namen je bil napisati kuharsko knjigo, po kateri bosta z veseljem segli tako gospodinja, ki ji je vsakodnevna dolžnost, kot gostiteljica, ki bi rada presenetila goste." Tako pravi Mary Berry o svoji knjigi, v katero je uvrstila več kot 1000 receptov za različne priloge, a je kljub temu skrbno pazila, da je v knjigo uvrstila množico receptov za slastne jedi za vsakdanje družinske obede. Njeno pisanje je lahko razumljivo, saj avtorica postopno razlaga navodila, kako hrano pripraviti; ob vsem tem daje tudi nasvete, kako se lažje pripravljajo nove in fantazijske kulinarične zamisli. Bralec bo v knjigi našel še celo vrsto drobnih namigov, kako prihraniti čas pri kuhanju, nasvetov, kako lepše okrasiti krožnike, kako se kuhajo dobre jedi tudi v mikrovalovni pečici ter seveda vse nasvete za danes neobhodno zmrzovanje jedi

ter vodnik za nakupovanje in shranjevanje. Mary Berry pa je vsemu temu dodala še nasvete za zdravo prehrano.

V uvodu *Velike družinske kuharske knjige* pove avtorica, kakšna mora biti osnovna oprema vsake družinske kuhinje, in tudi to, kako se knjiga uporablja, nakar sledi dvanajst poglavij, ki imajo zgovorne naslove: Vroče in hladne juhe, Začetne jedi, Jajca in sir, Ribe in lupinariji, Perutnina in divjačina, Mesne jedi, Vegetarijanske jedi, Testenine in riž, Zelenjava in solate, Kvašeno testo, Pite, torte in vroče sladice ter Hladne sladice. *Velika družinska kuharska knjiga* je na koncu dodano potrebno in izjemno koristno abecedno kazalo, s katerim si bo lahko vsakdo pomagal, da si bo skuhal tako jed, ki mu najbolj ugaja, ali pa bo presenetil goste s kako slastno pripravljeno jedjo, ki je doslej še ni poznal. Ko človek prebrava recepte, se mu cedijo sline, kaj mora šele biti, ko recepte preizkusi in v kuhanju postane izvedenec!

JUP

SOVODNJE / 2. MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR KRAS 99

MNOŽIČNA UDELEŽBA IN VISOKA KAKOVOST

IGOR COTIČ

Nad sto mladih šahistov od 6. do 13. leta iz Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Madžarske se je v nedeljo, 17. oktobra, zbralo v Kulturnem domu v Sovodnjah na drugem mednarodnem šahovskem turnirju Kras 99. Turnir je potekal v organizaciji goriškega šahovskega krožka, deželne šahovske zveze, pokrajinskega olimpijskega odbora, didaktičnega ravnateljstva v Doberdolu ter pod pokroviteljstvom sovodnjske občine. Udeleženci so bili razdeljeni v dve skupini: od šestega do desetega leta ter od enajstega do trinajstega leta. Na turnirju so se pomerili ljubitelji igre na šahovnici iz Mosonmagyarja (Madžarska), z Dobrovega, iz Dornberka, Mirna, Šempetra, Solkana, Tolmina in Litije (Slovenija) ter mladi šahisti iz goriške, tržaške in videmske pokrajine. Zamejstvo so zastopali učenci osnovne šole F. Erjavca iz Štandreza, O. Župančič iz Gorice, P. Butkovič iz Sovodnj in Vrha sv. Mihaela.

O kakovosti turnirja pričajo podatki, da so se ga udeležili mladi šahisti, ki so ze dosegli zavidljive rezultate na državnih tekmovanjih. Še posebej je izstopala udeležba italijanske državne prvakinje under 12 Chiare Palmiero, šahista iz Solkana Deana Miletiča, ki si je pred kratkim priboril pravico do nastopa na evropskem prvenstvu, ter predstavniki iz kraja Mosonmagyar (Madžarska), kjer igra na šahovnici uživa bogato tradicijo. Tudi tokrat so se mladi vrhovski šahisti kljub izredno ostri konkurenci lepo izkazali, saj so kot šola dosegli drugo mesto in to v skupini under 11; med posamezniki pa se je najbolje uvrstil Manuel Devetak, ki je osvojil odlično drugo mesto med tekmovalci F-Jk. Zelo dobro je zaigral tudi Matija Cotič, ki je dose-

gel absolutno šesto mesto v skupini under 13. Med šahisti iz Slovenije sta še posebej zablestela Jure Borišek (Solkan under 13), ki je stopil na najvišjo stopničko, in Dean Miletič ravno tako iz Solkana (under 11), kateremu se je za las izmuznilo prvo mesto. Pri točkovanju šol (under 11) pa velja omeniti zelo dobro drugo in tretje mesto šahistov iz Tolmina in Mirna. Najvišja priznanja so šla odličnim madžarskim tekmovalcem, ki posvečajo veliko pozornosti igri na šahovnici, saj namenijo dnevno šahovskim spretnostim uro šolskega pouka, kar seveda daje zaželene sadove.

O nastanku in namenu mednarodnega šahovskega turnirja je "duša" goriškega šahovskega krožka in odgovorni za deželni mladinski šahovski odbor Oscar Franco povedal naslednje: "Lanskega, prvega mednarodnega turnirja se je udeležilo osemindeset šahistov iz dvanajstih šol, udeležba na letošnjem turnirju pa se je bistveno povečala, saj je pri tej pobudi sodelovalo sto mladih šahistov, kar potrjuje izredno zanimanje za šahovske figure, ki vlada med mladimi. Izredno sem zadovoljen tako z množičnostjo udeležencev kot s kakovostjo igre. Mislim tudi, da so tovrstne pobude izrednega pomena, saj se naši šahisti na teh tekmovanjih srečajo in izmenjajo šahovsko znanje s predstavniki drugih dežel, kar jim omogoča nadaljnji kakovostni skok. Obenem je to prilagoditev, da navežejo in poglobijo prijateljske stike tako s šahisti iz Slovenije kot iz Madžarske, kar nedvomno prispeva h gradnji miru, ljubezni in medsebojnega spoštovanja pripadnikov različnih narodnosti. Naj dodam, da smo v tem duhu gostili mlade Madžare po družinah, in vtis, ki so ga zapustili, je bil izjemen. Letošnji turnir je presegel vsa pričakovanja,

tako da nameravamo tudi v prihodnje nadaljevati z organizacijo tako priljubljene prireditve."

Po pozdravu sovodnjskega župana inž. Igorja Petejana številnim prisotnim je sledilo podeljevanje priznanj in nagrajevanje nastopajočih. Organizatorji turnirja so zaradi visokega nivoja udeležencev iz Slovenije in Madžarske sestavili lestvico, ločeno za te in za predstavnike iz naše dežele, tako da je končna lestvica takšna:

UNDER 13 (skupna lestvica)
- 1. Jure Borišek (OŠ Solkan);
2. Simona Uršič (OŠ Tolmin);
3. Denis Stefanovski (OŠ Miren).

UNDER 11 (Furlanija-Juljska krajina) - 1. Cesar Chu (Attimis-Ahten); 2. Manuel Devetak (OŠ Vrh sv. Mihaela); 3. Federico Biasiol (Turjak).

UNDER 11 (Slovenija in Madžarska) - 1. Istvan Kovacs (Mosonmagyar); 2. Dean Miletič (OŠ Solkan); 3. Kinga Harsanyi (Mosonmagyar).

VRSTNI RED ŠOL (under 11): a) F-Jk 1. Tarcento-Centa; 2. Vrh sv. Mihaela; 3. Nivo (Videm); b) Slovenija - Madžarska 1. Mosonmagyar; 2. OŠ Tolmin; 3. OŠ Miren.

ODBOJKA
Na odbojarskem področju so valovke prijetno prese-netile, saj so se uvrstile v finale deželnega pokala, ki bo januarja 2000. Safronove varovanke so na prvi polfinalni tekmi deželnega pokala premagale ekipo Terme d'Arte s čistim 3:0, tako da jim je za vstop v finale zadostovala le osvojitve niza, ki so ga dosegle že po prvem setu igre. V nadaljevanju si je goriška šestka kljub padcu koncentracije priborila igranje petega seta, ki pa se je zaključil v korist igralke iz Tolmeča. Uspeha ženske vrste niso ponovili valovci, ki so po izenačenem srečanju morali priznati premoč ekipe Pallavolo Trieste; končni izid je bil 3:2 v korist Tržačanov. Ze v soboto (23.

oktobra) pa se bodo Jerončičevi varovanci v prvi tekmi deželne C lige spoprijeli z goriško Olympio, tako da se v telovadnici Slovenskega športnega centra v Gorici obeta zanimiv derbi med ekipama, ki sta ze v predprven-

stvenih nastopih prikazali dopadljivo igro.

KOŠARKA
V prvem kolu košarkarske D lige je Dom Mark zasluženno premagal tržaško ekipo Benning Pub z izidom 72:61. Mladi domovci so s prikaza-

no ig-ro povsem zadovoljili in s tem dokazali, da bodo z mladostno vneto in zagrizenostjo trd oreh za vsakogar.

NOGOMET
V prvenstvu 1. nogometne amaterske lige je Mladost na gostovanju v Romansu ostala prvič praznih rok. Doberdoblci so proti enemu izmed glavnih favoritov za napredovanje v višjo ligo izgubili s tesnim izidom 0:1, tako štandreska Juventina kot enajsterica Sovodnj pa sta izkupili polno mero točk. V Štandrezu so bili gledalci priče lepi in zanimivi igri, ki se je zaključila s kar sedmimi zadetki (4:3), v Sovodnjah pa so Zotti in ostali dosegli prvo prvenstveno zmago proti Pro-Cervignano (2:0) in se povzpeli na varnejša mesta začasne lestvice.

SLOGA / PREDSTAVITEV EKIP ZA SEZONO 1999/2000

PO USPEŠNEM LETU PRED ZAHTEVNO SEZONO

MATJAZ RUSTJA

Športno združenje Sloga je predstavilo na četrtkovi tiskovni konferenci 14. oktobra ekipe, ki se pripravljajo na tekmovalno sezono 1999/2000. Srečanja, ki je bilo v prostorih pizzerie Veto na Opčinah, se je udeležilo res veliko število novinarjev, predstavnikov letošnjih sponzorjev in uglednih gostov, med katerimi velja omeniti predsednika deželnega odbojarskega odbora Renza Cecota in predstavnika CONI-ja Tullia Turka. Slednji je izročil predsedniku Sloge Vojku Miotu spominsko plaketo v priznanje za lanskoletne uspehe in v spodbudo za zahtevno letošnjo sezono. Po enoletnem premoru se namreč vračata v državno B2 ligo kar dve Slogini ekipi, moška in ženska, ki sta zeli v lanskem sezoni enkratne rezultate in tako navduševali številne navijače, ne nazadnje pa je skok v državno ligo prinesel veliko ugleda vsemu zamejskemu športu.

Po pozdravnih besedah Vojka Miota je tajnik društva in trener Ivan Peterlin predstavil letošnje ekipe, najprej pa je dejal, da bo letošnja sezona res naporna. Poleg dveh državnih prvenstev bodo namreč morale Slogine ekipe na igrišče v enajstih prvenstvih, tako da lahko govorimo o pravem odbojarskem gibanju, saj bo obleklo Slogin dres 140 igralcev in igralcev. V mladi

dinski sektor je vloženih veliko energij ne le zato, ker predstavljajo mladi prihodnost društva, ampak tudi zato, ker je ekipni šport varen trenutek vzgajanja. Po večletnem sodelovanju bodo nastopale v mladinskih ženskih prvenstvih tudi združene ekipe Sloge in Brega, kar je letošnja velika novost. Nastop v vseh moških in ženskih mladinskih prvenstvih (tudi z več ekipami) in seveda nastop v državni ligi bosta predstavljala za Slogo velik organizacijski in finančni napor, ki ga bodo ublazili pokrovitelji. Brez slednjih bi bil namreč nastop v prvenstvih nemogoč, saj je v naši deželi Sloga edino društvo, ki premore kar dve ekipi v državni ligi. Tako kot v lanskem sezoni bo pokrovitelj moške ekipe trgovina Mima Eurospin, ženske pa Banca Antoniana Popolare Veneta (ekipa bo nosila ime Nuova Kreditna). Obe ekipi pa imata še tehnične pokrovitelje: Sava Pneumatici in Telmec za moške, Mima Eurospin, Sava Pneumatici in Precision Mechanics Laboratory (PML) za ženske. Na mladinskem področju bodo s Sloginimi ekipami Pizzeria Veto, podjetji Multinvest in PML ter Nuova Kreditna. Priscrčno zahvalo je Peterlin namenil Svetu slovenskih organizacij (SSO), ki je z veliko tenkočutnostjo namenil Slogi izredni prispevek, da lahko tako zajadra "z lažjim srcem v obe B2 ligi".

Ob koncu lanske sezone se je po dveh napredovanih pojavilo vprašanje, kako nastopiti na parketu državne lige. Bodisi za ženske kot za moške je prevladalo mnenje, da ne gre spreminjati sestava ekip, da se tako lahko preizkusijo vsi igralci, ki so nas lani navduševali. Spomembe so bile tako minimalne. Moški ekipi Mima Eurospin (trenerja sta Ivan Peterlin in Peter de Walderstein) bo priskočil na pomoč dva metra visoki center Paolo Cola, k puncam Nuove Kreditne (ekipo trenira Franko Drasič in Martin Maver) pa so pristopile Eva Vincenzi, Monica Piccoli in Katerina Macho, ker so ekipo zapustili trije stebri: Katja Fabrizi, Barbara Gregori in Daniela Ciochi. Prava skupna imenovalca ekipe bosta letos mladost in izkušnost, je dejal Peterlin in se obvezal, da bo sezona stekla čim boljše, da bo visoko poletelo ime pokroviteljev in zadovoljstvo vseh, ki se trudijo v društvu.

Peterlinove besede o naporni sezoni so bile preroške. V prvem kolu prvenstva B2 lige, ki je bilo 16. t.m., sta namreč tako moška kot ženska ekipa izgubili. Mima Eurospin je namreč v gosteh po dobrem odporu izgubila proti domači ekipi Armet Mussolente s 3:1, Nuova Kreditna pa je s slabim nastopom bila poražena doma z izidom 0:3 proti Curtatoneju iz Mantove.

SODNE TEŽAVE MEDNARODNEGA KOMITEJA

PROSLAVA OB USPEHIH SLOVENSKEGA OLIMPIJSKEGA KOMITEJA

Medtem ko se je v ameriškem senatu začelo zasliševanje v zvezi z nepravilnostmi pri kandidaturi Atlante za olimpijske igre leta 1996, na katerem so zaslišali nekatere pomembne člane Mednarodnega olimpijskega komiteja, je čisto drugačno vzdušje vladalo v Olimpijskem komiteju Slovenije - Združenju športnih zvez, ki je v sredo, 13. t.m., na Otočcu proslavljalo osmo obletnico ustanovitve.

Najbolj slovesno dejanje je bila podelitev priznanja Mednarodnega olimpijskega

komiteja za šport in izobraževanje. Za dolgoletne zasluge na področju uveljavljanja olimpijske ideje ga je prejel dr. Rajko Šugman, univerzitetni profesor in ravnatelj slovenske akademije. Slovenski olimpijci so prav tako počastili skorajšnji življenjski jubilej Mira Cerarja, najboljšega slovenskega telovadca po legendarnem Leonu Štuklju. Nato je prisotne goste nagovoril predsednik Janez Kocjančič, ki je orisal uspehe slovenskega športa, ki segajo daleč v zgodovino. Sledila je predstavitev

oblačil slovenskih reprezentantov za Sydney in kandidatov za olimpijske igre, ki bodo v deželi kengurujev čez enajst mesecev. Sledilo je družabno srečanje, kjer so športni delavci imeli možnost, da si izmenjajo misli o bodočem delu na tem področju. Poleg nekaj vidnih državnih funkcionarjev so bili na dnevu OKS prisotni tudi predstavniki slovenske manjšine iz Madžarske, ostalih manjšincev pa žal ni bilo. Spet izgubljena prilagoditev!

ALPIN

OBVESTILO

ŠZ OLYMPIA obvešča, da se je pričel tečaj otroške telovadbe in minivolleya, ki poteka v telovadnici Slovenskega športnega centra v Gorici na Drevoledu 20. septembra 91. Treninji potekajo ob torkih in četrtkih od 16. do 18. ure. Za informacije lahko kličete na številko: 0481 538960, 0481 882360 (Vanja Černic) in 0481 32310 (ob urah vadbe).

